

VERDI IR JO REQUIEM

Veikalo kilmė, pobūdis ir prasmė

KAZYS SKAISGIRYS

Artėjant birželio tryliktosios stambiam koncertui romantiškoje Chicago's paežerėje, McCormick koncertų salėje, pravartu pagvilinti šio veikalo atsiradimo priežastis.

Operų kūrėjas

1813 metais pasaulį išvydo du didieji operiniai milžinai: Verdi ir Wagneris. Verdi — žymiausias XIX a. italų operų kūrėjas, Wagneris — muzikinės dramos pirmtakas, vokiečių operų iškilėjas ir pasaulinį lygį.

Verdi tėvas buvo užkeigos savininkas. Jaunąjį Giuseppe žavėjo smuiko melodijų garsais keliaujantis smuikininkas. Sep-tynerių metų jis jau giesmininkas maldykloje. Jį stebino var-gonų muzika. Pasimokęs 3 me-tus pas vietinį vargonininką, 12 metų būdamas, pradėjo savaran-kiai vargoninkauti. Busseto mieste jis mokėsi mokykloje ir tėsės muzikos studijose pas ka-tedros vargonininką Provesi. Su-laukęs 18 metų, panorą įstoti į Milano konservatoriją, bet ne-buvo priimtas. Jam patarė su-sirasti privatu mokytoją. Tada Verdi mokėsi pas žymų muziką, teoretiką ir kompozitorių La-vigna, kuris jį gausiai aprūpino muzikinėmis žiniomis ir įkvėpė pamėgimą Palestrinai. Po trejų metų Verdi jau vadovavo Mila-no Filodrammatici teatrui. 1870 metais jis buvo kviečiamas va-dovauti Neapolio konservatori-jai, bet kvietimo nepriėmė.

Verdi sukūrė 26 operas, iš kurių keliolika priklauso stan-dartiniam repertuarui. Iš pir-mųjų jo sukurtų operų populia-rios yra Ernani, Nabucco ir Macbetas. Tolimesnės lengvų melodijų, melodraminės Rigolet-to, Trubadūras ir Traviata šiais laikais yra plačiai stamosos. Si-cilijos mišparai, Kaukių balius, Lakimo galia, Don Carlo ir gran-diozinė Aida parodė kompozito-riaus milžinišką kūrybinę plė-totę. Po Aidos Verdi keliolika metų operų nerašė. Gyvenimo saulėlydyje, panaudojęs stiprius Šekspyro tekstus libretams, sa-vo genijaus viršūnę apvainikavo Otello ir komiška Falstaff, ku-ri yra laikoma geriausia XIX a. antros pusės komiška opera. Richard Strauss ją pavadino viena iš žymiausių visų laikų operų.

Lietuvos Nepriklausomybės laikotarpyje Kauno operos re-

pertuare iš 3,836 pastatymų pirmavo Verdi su 735 spektak-liais. Toliau sekė Gound, Puc-cini, Čaikovskis, Bizet, Rossini, Rubinsteinas, Leoncavallo, Sme-tana, Mussorgskis, Offenba-chas, Karnavičius ir 29 kiti kompozitoriai. Vokietijos ir Austrijos operose labai dažnai pastatymų gausumu po Wagne-rio seka Verdi.

Kitos kompozicijos

Verdi kūrybinis palikimas, ne-skaitant operų, nėra didelis. Žy-miausias jo neoperinis veiklas yra Requiem. Be to, jis yra su-kūręs E-moll styginį kvartetą, keliolika dainų, keletą giesmių ir religinių kompozicijų ciklą, pavadintą Pezzi Sacri.

Manoma, kad styginį kvarte-tą Verdi sukūrė Neapolyje, no-rėdamas pajuokauti. Taip pat daroma prielaida, kad vėliau kvartetas buvo panaudotas ir patriotizmui pareikšti. XIX a. aštuntame dešimtmetyje jauno-jį karta pradėjo abejoti itališ-kių operų garbinimu. Wagnerio įtaka kilo, ir jo veikalai rado vietą italų teatruose. Vokiečių simfoninė ir kamerinė muzika puresno platesnę dirvą Milano

Giuseppe Verdi

siuoksniuose. Verdi įrodė jau-niesiems, kad jo talentas sugė-ba kurti ir grynąją instrumenti-nę muziką, tačiau jis rašo ope-ras pirmoje eilėje pagal savo širdies siekimus. Kvartetas nėra sėdevras. Jame randama pa-našumo į kai kurių operų vie-tas, bet bendrai yra laikomas žaviu.

Pezzi Sacri yra paskutinis ge-nijaus ilgo gyvenimo kūrybos vaisius. Jį sudaro Ave Maria, Sta-bat Mater, Laudi ir Te Deum. Jame kiek atsispindi Palestri-na, kurį Verdi tiesiog fanatiš-kai gerbė, bet harmonija yra sa-vita. Laudi dalis yra parašyta pagal Dante žodžius. Te Deum yra sukurtas dviem choram ir orkestrui. Tai stipriausias kū-rinys iš viso ciklo ir savo išraiš-ka artimiausias religinės muzi-kos dvasiai.

Rossini mirtis — Requiem užuomazga

Verdi nemėgo gyventi kitur. Londone oras jam kenkė. Pa-ryžiaus bulvarai jam nepatiko. Jį gavo kaitri Italijos saulė, romantiška jūra ir sveikas maistas. Tačiau jis džiaugėsi Bellini, Donizetti, Rossini ir savo pa-ties operų pasisekimu kitose valstybėse.

Rossini nebuvo artimas Verdi draugas. Tai patvirtina ir laiš-kas, kuriame Rossini rašo taip:

Chicago Lietuvių operos chorvėdžiai kalbasi repetacijos metu apie Requiem detales: iš kairės į dešinę: Faustas Strolia, Alfonsas Gečas, Alice Stephens ir Bernardas Prapuolenis. Nuotrauka V. Juknevičiaus

„Buvęs kompozitorius Rossini, ketvirtos eilės pianistas, siūnia laišką garsiam kompozitoriui Verdi, penktos eilės pianistui“. Būdamas komiškos operos kū-rėju, Rossini galėjo ir pajuo-kauti, bet toks humoras didelio

draugiškumo nerodo. Vieši san-dėkiai tarp šių dviejų asmeny-bių buvo švelnūs. Verdi vertino Rossini, kaip žymų kompozito-rių ir didelį patriotą. Kai 1868 m. Rossini mirė, Verdi sugalvo-kauti, bet toks humoras didelio

minti. Apie tai jis pranešė lei-dėjui Ricordi, kuris siūlomą pla-ną tuoju paskelbė. Jo mintis buvo sudaryti 13-os italų kom-pozitorių sambūrį, kurio kiek-vienas narys parašytų dalį ge-mėnės.

NEŽEMIŠKŲ SPALVŲ SPINDĖJIMAS

Dailininką Alfonsą Dargį, grįžusį iš Europos, aplankius

Jeigu juodvarnis ir prieš-tūkstančius metų tokį patį liz-dą suko, tai žmogus yra linkęs vis kitaip ką nors padaryti, su-kurti. Tai ypač ryšku kūrybin-gy žmonių gyvenime. Vieną iš tokių, nuolat ieškančių vis nau-jo, pagarsėjusių ne tik mūsų, bet amerikiečių ir kitų tarpe, dai-lininką Alfonsą Dargį, neseniai grįžusį iš Europos, teko šio dien-raščio korespondentui aplankyti. Ta proga dail. Dargis mielai su-tyko pasidalinti savo įspūdžiais.

— Arčiau pažinęs jus, kaip neramosios sielos menininką, sir-gusį palikto gimtojo kontinento nostalgija ir pasiilgusį jo hori-zontų, supratau jūsų norą dar kartą pamatyti Europos krant-us ir pakvėpuoti jos oru. To sentimentų jūs neslėpėte. Ta-čiau, manau, skaitytojams bus

įdomu sužinoti dar ir tai, kokių kitokių fikslų turėjote, vykda-mas į Vokietiją?

— Mano ekskursijos į Europą ir po Europą, kuri užsitęsė 11 mėn., pirmoji eilė tikslas buvo pamatyti, kas naujo ten pasiek-ta meno pasaulyje per keliolika pastarųjų metų. Antra — su-lininką Alfonsą Dargį, neseniai grįžusį iš Europos, teko šio dien-raščio korespondentui aplankyti. Ta proga dail. Dargis mielai su-tyko pasidalinti savo įspūdžiais.

— Koks pirmasis įspūdis, nu-vykus Europon po keliolikos metų, ir kokius kraštus teko aplankyti?

— Pastebima nepaprasta tech-ninė pažanga. Griuvėsių jau ne-matyti. Namų bei moderniškų pastatų pristatytą žymiai dau-giau, negu jų buvę prieš pas-kutinį karą. Kalbant apie Euro-pą, reikia pažymėti, kad ten kultūrinis gyvenimas labai in-tensyvus. Pati visa Europa — ištisas muziejus. Nežiūrint pra-gyvenimo ir teatro bilietų bran-gumo (pvz. Vienos operoje vie-tų kainos siekia net iki 40 dol. mūsų pinigais), vis dėlto spek-takliai vos talpina publiką. Koelne, pavyzdžiui, kur teko man su žmona pastoviau apsi-gyventi, veikia net 6 teatrai (4 dramos, 1 operos ir 1 vaikų — marionetų). Kinai mažiau mėgstami. Vokietijoje filmos daugiausia užsienietiškos. Pažy-mėtinai puikios, aukštos meni-nės vertės ir be propagandos lenkų filmos. Po jų seka švedų, graikų, prancūzų, amerikiečių ir kitų. Rusų — tik retenybė. Gi pačių vokiečių filmos bank-rutuoja, kaip silpnos meniniu atžvilgiu.

Maistas geras, bet brangus. Vidutinio 3 kambarių buto (70 kv. metrų) kaina — 100 dol. mėnesiui.

Kelionės po Europą gana brangios. Be Vokietijos, teko aplankyti dar Prancūziją, Olan-diją, Šveicariją ir Austriją. Siū-lyčiau, kas gali, nuvažiuoti į šoninės sienos. O perkrovimas

Alfonsas Dargis

Kompozicija (aliejus)

Kertinė Parastė

DĖL LIETUVISKOS KOPLYČIOS PROJEKTO WASHINGTONO ŠVENTOVIJE

Spaudoje (Drauge ir Dirvo-je) jau buvo paskelbtas Šilu-vos koplyčios Amerikos šven-tovėje Washingtono projektas. Koplyčios altoriaus net du projektai — vienas amerikie-čio ir vienas lietuvių dailininko Vytauto K. Jonyno, kuris yra lietuvių koplyčios komiteto pa-tarėjas meniniams reikalams. Be Jonyno, koplyčiai išpuoti pakviesti dar dailininkas Albi-nas Elskus ir skulptorius Vyt. Kašuba.

Projekto aprašymo pradžio-je sakoma, kad „Lietuvių cen-trinis komitetas, vadovaujamas vysk. V. Brizgio, parengė bend-rą planą, kaip Šiluvos Marijos koplyčia savo turiniu turėtų prakilbėti į koplyčios lankyto-ją. Suprantama, pirmoje vieto-je buvo kreipiama visas dėme-sys, kad koplyčia pasirinktais siužetais nuteiktų lankytoją religinio susikaupimo ir dvasi-sinio pamaldumo linkme. Iš ki-tos pusės, su visu apdairumu norima sukurti lietuviškumo kalbančią koplyčią, kuri lietu-viui prakilbėtų savo dvasine kalba“.

Toliau seka smulkus altoriaus, šoninių sienų bei lu-bų aprašymas. Dabar belieka visuomenei pasisakyti, nes tam projektas, tur būt, ir paskelb-tas spaudoje.

Sutikdami su Centrinio ko-miteto nusistatymu, kad kop-lyčia turėtų nuteikti lankytoją „pamaldumo linkme“ ir „lietu-viui prakilbėtų savo dvasine kalba“, norėtume dar stipriai pabrėžti, kad ji turėtų nuteik-ti lankytoją, lietuvių kaip ir ne-lietuvių, ir estetinė dvasia. Tuo atžvilgiu mes kaip tik daug ko joje pasigendame. Bendras priekaištas, kad koplyčia per-lyčiau, kas gali, nuvažiuoti į šoninės sienos. O perkrovimas

nėra estetiškas dalykas. Atro-do, tartum projektuotojų tiks-las buvo sukrauti koplyčion vi-są Lietuvos istoriją bei etno-grafiją. Štai kiek daug dalykų tik viename šoniniame paveiks-le: rūpintojėlis, du angelai ša-lia, koplytstulpis, viena bažny-čia, kita bažnyčia, varpinė, mo-tina prie ratelio, Mišios Vorku-toje, Sibiro maldaknygė, gy-venamieji namai (kaip teigia-ma apraše), kažkokia tvorelė ir viršuje Apvaizdos akis. Tiek galima įžiūrėti paveiksle, bet tai dar, tur būt, ne viskas. Taigi panašu į etnografinį mu-ziejų. Trūksta nebet Gedimi-no stulpų ir lietuviškos svir-ties. Tokios daugybės dalykų prigrūdimas viename paveiks-le nesudaro estetinio visumos vaizdo.

Panašiai perkrautas ir kitas šoninis paveikslas, kurio cen-tre yra šventas Kazimieras. Mūsų nuomone, norint padidin-ti estetinę paveikslą vertę, rei-kia mažinti jo apkrovimą pvz. kad ir šitokių būdų. Palikti tik šv. Kazimiero figūrą Vilniaus bažnyčių ir Gedimino pilies fo-ne. Kazimieras neatiskiriamas nuo Vilniaus, kaip Vilnius nuo pačios Lietuvos. Ir to užtenka. Tuo būdu šis paveikslas vaiz-duotų ir šventąjį, ir Lietuvos sostinę. Pridėjimas dar bent keturių šv. Kazimiero figūrė-lių įvairiuose vaizdelyuose ta-me pačiame paveiksle niekuo jo nepagerina, bet estetiškai sumenkina. Sumažinus siužetų skaičių, galima būtų estetiš-kiau suplanuoti ir tą patį baž-nyčių foną, kuris dabar atro-do, kaip labai jau realistinių bažnyčių modelių parodėlė. Bet ypač šiame paveiksle netinka karaliaus Mindaugo krikšto de-talė, ir štai dėl ko. Pirmiau-sia vargu galima Mindaugo krikštą susieti su Vilniū, tai-gi ir su paveikslu, skirtu Vil-niui. Svarbiausia betgi yra tai, kad pirmoji Lietuvos kara-liaus krikštas yra religiniu at-žvilgiu per daug svarbus įvy-kis, kad jam užtektų tik pa-veikslą detales vietos. Todėl siūlome kitame šoniniame pa-veiksle rūpintojėlio vietą pa-grindinę vietą skirti Mindaugo krikštui, pirmam svarbiam re-liginio gyvenimo įvykiui Lietu-vos istorijoje. Šalia to pagrin-dinio vaizdo palikti fragmentą iš Varkutos koncentracijos sto-vyklos ir, gal būt, kokį frag-mentą iš Kražių bažnyčios gy-nimo 19 a. Tuo būdu visas šis paveikslas reikšmingai vaiz-duotų lietuvių meilę krikščio-nybei nuo Mindaugo iki mūsų dienų. Visa kita iš to paveik-slo, žinoma, tekty išimti. Ka-dangi bažnyčių bus jau daug kitame paveiksle, tai čia jų skaičiaus papildymas nereika-lingas, o Rimšos vargo mokyk-la geriau tikty lietuvių kultū-ros rūmų dekoraciniam pa-veiksliui, nes ji iš esmės nėra religinė skulptūra.

Aplamai, šitaip, kaip projek-tas rodo, išdekoruota lietuvių koplyčia nelabai derintusi su kitomis tos bažnyčios koply-čiomis, kurios nepasizymi to-

(Nukelta į 2 psl.)

Šiame numery:

- * Dėl lietuviškos koplyčios pro-jekto Washingtono šventovėje.
- * Verdi ir jo Requiem.
- * Pokalbis su dail. Alf. Dargiu.
- * Žvilgsnis į ispanų tremties po-etus.
- * Juan Ramon Jimenez eilėraš-čiai.
- * B. Armonienės lietuviškoji „Pa-lik ašaras Maskvoje“.
- * Po E. Kuprevičiūtės koncerto.
- * Šimtas universitetų šoka mūsų kalvė.
- * Mokyklų ir mokykloms skirtie-ji laikraščiai.
- * A. Tamošaičio paroda Kanados sostinėje.
- * Kultūrinė kronika.
- * Spygliai ir dygliai.

SPALVŲ SPINDĖJIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

Europa, kuri yra tikrai verta vis ir vis pakartotinai pamatyti.

— Užsiminėte apie aukštą kultūrinį lygį Europoje. Ką daugiau tuo klausimu galėtumėte pasakyti, kokios kultūrinės nuotaikos ten vyrauja?

— Europoj reikišias visos meno srovės. Tačiau tebevyrauja, kaip ir Amerikoje, modernus abstraktinis menas. Muzikoj taip gi jaučiamas didelis įvairumas, pradedant lengvąja bei džiazu ir baigiant klasikine. Populiari jaunimo tarpe amerikietiška "laukinė" muzika ir to paties pobūdžio dainos. Visur galima matyti barzdotojų "beatnikų". Šiaip žmonės Europoj geria rengiasi, kaip čia. Gatvėje be kaklaraiščio nepamatysi. Televizijos programos geros: pasikaito įvairiais klausimais, vaidinimai, muzika ir t. t. Skelbių duoda tik apie 1 val. per visą dieną. Abonentai moka mėnesinį mokestį.

— Manau, daugelis bus girdę apie jūsų darbų parodą Koelno mieste. Idomu, kokius kūrinius išstatėte ir kokius vokiečių spaudos atsiliepimus spėjote išgirsti?

— Visi tos parodos eksponatai, išskyrus keletą grafikos darbų, sukurti, viešint Europoje. Paroda Koelne buvo nuo vasario 16 iki kovo 20 didelėje Boisserée meno galerijoje. Man išvažiavojant, jau pora didelių paveikslų buvo nupirkti. Paveikslų kainos, noriu pastebėti, ten yra aukštesnės, lyginant jas su Amerikos. Dar neturiu žinių, kiek iš viso mano darbų Koelne nupirkti.

Kalbant apie kritikų atsiliepimus, dail. Alf. Dargis parodė keletą laikraščių iškarpų, kurias jis spėjęs gauti, išvažiavęs Amerikon, parodai tik prasidėjus. "Koelno miesto apžvalgoje" kritikas Guenter Ott šitaip charakterizuoja jo darbus: "Pirma žymė — tamsių spalvų fono naudojimas, ir antra — ypatingas išorinis jautrumas, pagautas akimi ir ranka. Liaudies meno bruožai jo grafikoje, kurie prieš 15 ir daugiau metų čia Vokietijoje buvo randami vokiečių ekspresionistuos, jau seniai užmiršti. Baltų ir juodų spalvų kontrastai jų nebuvo perminti tapyboje. Todėl Dargis Vakaruose laimėjo ypatingą meno kultūrą". Kritikas dėkingas Dargiui už jo parodą. "Šitas, kiek pavėluotas sąlytis su vokiečių publika ją nustebino". Čia kritikas primena, kad dail. Dargio darbai būvę išstatyti gausiose meno parodose visame pasaulyje. Jo kūriniai randami įvairiuose meno muziejuose, iš kurių išskiria jis ypač Moderniojo meno muziejų New Yorke.

Kitas žymus meno kritikas dr. Jappe "Koelno kultūriname veidrodyje" (1965. III. 4) atkreipia vokiečių visuomenės dėmesį į šią išskirtinę parodą, gražiai pristatydamas Dargį, kaip šio laikotarpio žymų lietuvių menininką. Jis rašo: "Niekas netikėjo, kad Dargis pereis nuo primityvaus ekspresionizmo savo grafikoje į spalvingą transparentinį ir sunkių spalvų galingą išreiškimą tapyboje, kur sunkios, tamsios spalvos jau dominuoja". Kritikas lygina Dargį su žymiausiais menininkais, kaip Dubuffets, Wals ir Nay, tvirtindamas, kad Dargis turi savyją išraišką. "Jo kūryba pasižymi nežemiškų spalvų spindėjimu ir estetiniu mistiniu pajautimu", — pažymi kritikas.

— Malonu išgirsti tokius puikius pirmuosius vokiečių spaudos atsiliepimus apie paskutinę jūsų darbų parodą. Sakau paskutinę, kadangi seniau turėjote, kiek žinau, nemažą parodą Europoje: Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje. Tai dar vienas didelis laimėjimas mūsų kultūri-

nėje kovoje. Šie jūsų paskutiniai kūriniai bus tikrai įdomūs pamatyti ir mums bei amerikiečiams. Norėčiau paklausti, kur ir kada artimiausiu metu numatote ruošti parodas?

— Balandžio 3 Čiurlionio galerijoje, Chicagoje. Vėliau (dėl laiko dar nesusitarta) bus kita paroda Cape Cod (prie Bostono) Kennedell meno galerijoje. Spalio mėn. — Ithica mieste, New Yorko valstybėje. Be to, numatyta rudenį paroda Vokietijoje, Frankfurt a.M.

— Eisiu prie paskutinio klausimo. Kokios galimybės aplamai menininkui gyventi bei reikštis Europoje?

— Esu gavęs pasiūlymą dirbti Berno teatre, Šveicarijoje, kaip scenos dekoratorius. Tačiau dėl atlyginimo nesusitariau, nes nemanau ilgiau pasilikti tenai. Vokietijoje darbo su tinkamu atlyginimu būtų reikėję dar ilgokai laukti. Jie pakankamai turi savo menininkų ir visokių kitokių specialistų. Tačiau, nežiūrįnt gyventojų pertekliaus ir didelio jų susigrūdimo miestuose, kaip žinote, vokiečiai turi įsivežę daugiau kaip 1 milijoną sveltisalių darbininkų. Ir vis dar trūksta darbo jėgos. Šiais metais vokiečiai dar nori įsileisti apie 200.000 darbininkų. Lietuvių Vokietijoje mažai. Su jais beveik neteko arčiau sueiti ir kontaktą, išskyrus keletą jų.

Tačiau čikagiečiams lietuviams dabar kaip tik yra proga sueiti ir kontaktą su dail. Alfonso Dargio kūryba, kurios paroda (drauge su Antano Mončės skulptūromis) šiandien 7 val. vak. atidaroma Čiurlionio galerijoje.

J. Jurskus

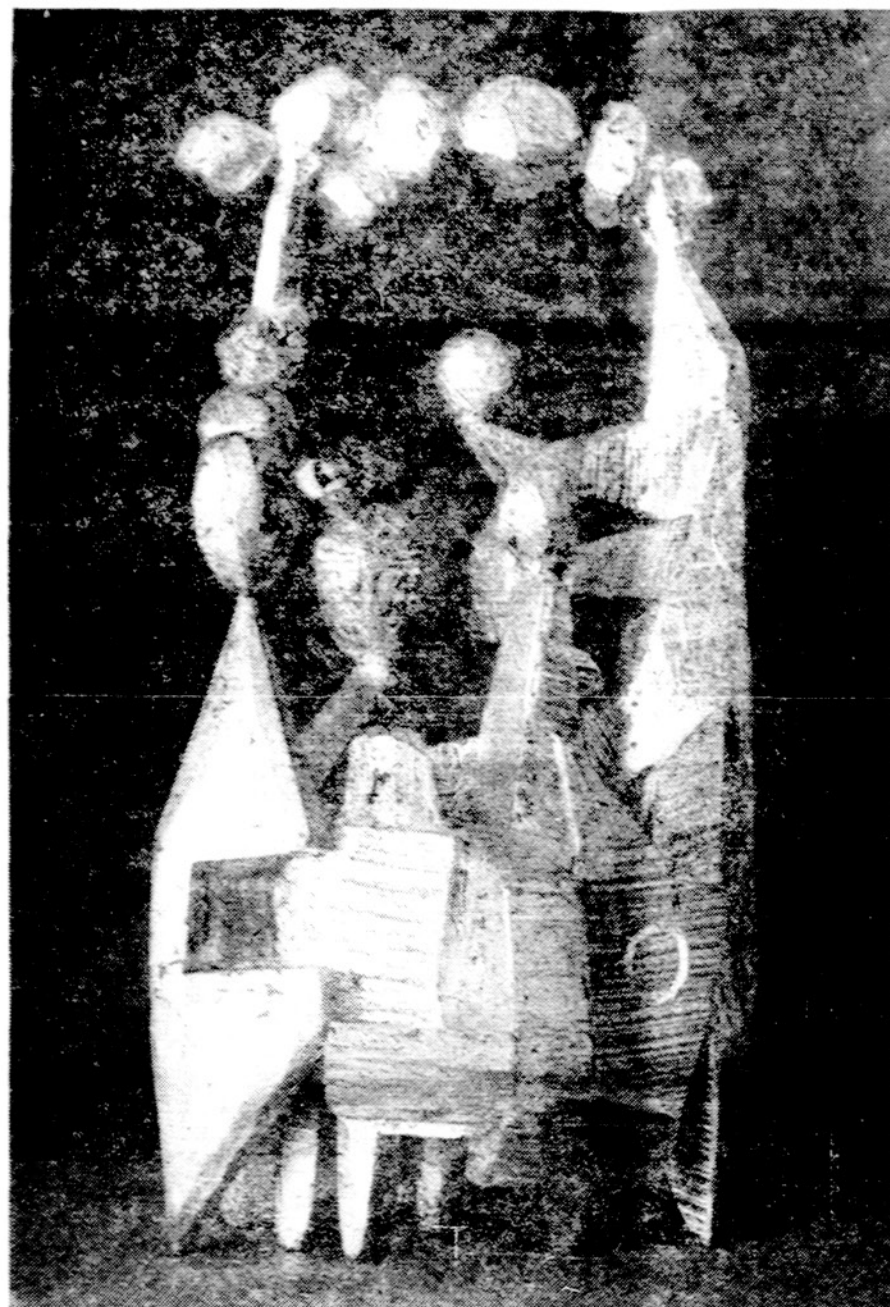

Skulptorius Antanas Mončys savo studijoje, Paryžiuje. Jo skulptūrų paroda, drauge su Alf. Dargio tapybos darbais, atidaroma šiandien 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje

DĖL LIETUVIŠKOS KOPLYČIOS PROJEKTO WASHINGTONO ŠVENTOVĖJE

(Atkelta iš 1 psl.)

kia "turtinga" ornamentika, bet užtat imponuoja savo santūriu modernizmu bei paprastumu. Dėl to labai abejojame ir "lietuviškos stilizuotos koplytėlės, išpildytos metale reliefiniu būdu" būtinumu Marijos statulos fone. Aplamai laikas mums būtų stengtis pakilti truputį aukščiau liaudies meno primityvumo lygio. Smūkeliai, koplytėlės ir pan. dalykai buvo kadaise originalūs liaudies menas, bet jų kopijavimas ar imitavimas dabar nėra jokia originali kūryba. Todėl puošti koplyčią liaudies meno kopijomis bei imitacijomis reikėtų parodyti, kad dar nepakilome iš liaudies meno lygio ir neturime individualių menininkų, galinčių sukurti ką nors originalaus. Todėl vietoj rūpintojėlo imitacijos ir siūlome centrinių Mindaugo paveikslą. Jis reikš viena iš svarbiausių įvy-

Antanas Mončys

Kaimo šventė (auksuotas medis)

VERDI IR JO REQUIEM

(Atkelta iš 1 psl.)

dulingų mišių — Requiem. Veikalas buvo numatytas atlikti Rossini mirties metinėse Bologna mieste, nes Verdi tikėjo šią vietovę buvus Rossini muzikinėje tėvovėje. Po veikalo atlikimo gaidos turėjo būti užantspauduotos, padėtos archyvan ir panaudotos tik ypatingu atveju.

Sis planas greitai sutiko įvai-

rius kluvinčius. Rossini gimtinė — Pesaro miestas pareiškė nepasitenkinimą vietovės parinkimu ir organizavo atskirą minėjimą. Dirigentas Mariani, geras Verdi draugas, nepakliuvo į 13-os kompozitorių sąrašą ir sutiko būti atskirai rengiamo minėjimo vadovu. Jaunesnį kompozitorių Ponchielli, Boito ir Faccio nebuvo pakviesti. Iš pakviestųjų Mercadente ir Petrella atsisakė. Sumanymas nedavė teigiamų vaisių, ir po metų visas projektas liko atšauktas. Betgi kūrinių idėja pasiliko Verdi galvoje. Jis jau buvo parašęs baigiamąjį Libera me ir suplanavęs Dies irae.

Manzoni mirtis — akstinas Requiem užbaigti

Šiam žygiui įvykdyti ji paskatino Manzoni mirtis 1873 metais. Manzoni buvo geras Verdi draugas, poetas, rašytojas, senatorius ir didelis patriotas. Jį Verdi nepaprastai gerbė, tiesiog garbino, laikė idealistu, patriotu, menininku ir moralistu. Dėl jo gilaus religingumo Verdi jį vadino net šventuoju. Sant Agata vietovėje, dalinai Paryžiuje 1874 metais Verdi baigė rašyti savo garsųjį kūrinių, kuris buvo numatytas Manzoni mirties metinėms atžymėti.

Atlikimas ir atgarsiai

Pirmasis Requiem koncertas įvyko Sv. Morkaus bažnyčioje, Milane 1874 metais gegužės 22 d. Dirigavo pats autorius. Soprano rolę atliko Teresa Stolz, kuriai vėliau kūrinyje buvo dedikuotas; mezzosoprano — Maria Waldmann. Tenoras Capponi nepasirodė tinkamai ir vėlesniose koncertuose buvo pakeistas kitu. Bosas Maini pademonstravo didelį balsą, bet negryną intonaciją. Chorą sudarė 120 asmenų, o orkestrą grojo 100 muzikantų.

Koncerto sėkmė buvo nepaprasta. Greitu laiku veikalas buvo pakartotas tris kartus La Scala teatre. Pirmąjį kartą dirigavo pats Verdi, kitus du — Faccio. Kritikai ypač išgyrė dramatinį pobūdį Dies irae dalyje ir eterinį grožį Agnus Dei, kuris yra artimiausias religinei dvasiai iš visų veikalo dalių. Veikalas susidomėjo užsienis. Greitu laiku jis buvo atliktas Paryžiuje. Pats autorius vyko jo diriguoti, Vieton numatyti 4 koncertų teko duoti aštuonis. Londone Requiem buvo atliktas 3 kartus, dalyvaujant 1.200 dailininkų chorui. Milžinišką pasisekimą veikalas turėjo Vienoje, kur Verdi buvo ypatingai

A. Rimvydas

patenkintas puikiu choru ir dariniu orkestru.

Minint Verdi 150 metų gimimo sukaktį 1963 metais Requiem buvo išpildytas Lucernoje, Šveicarijoje, Karajan diriguojant. Soprano partiją atliko Price, mezzosoprano — Ludwig, tenoro — Zampieris ir bosas bulgaras Ghiaurov, mums jau girdėtas Chicagos Lyric operoje. Kritikas Ruppel atsiliepė labai palankiai. Didingą įspūdį jam padarė Dies irae, Tu ba mirum ir Agnus Dei dalis. Teismo, baimės, nusivylimo, maldavimo, vilties ir malonės efektai buvo ryškiai atvaizduoti orkestre ir balsuose.

Prasmė

Kai kam kyla klausimas, ar Verdi Requiem pasirinkimas žuvusiems už Lietuvos laisvę prisiminti ir pagerbti yra prasmingas. Lietuvių kompozitorių repertuare šios rūšies ir tokio masto kūrinių nėra. Labai yra kalta rusų carų valdžia, kuri smaugė mūsų tautos laisvę, draudė spaudą ir tuo pačiu muzikinę kūrybą. Kai Verdi kūrė Requiem, mūsų spauda buvo uždrausta, o pirmieji muzikos kūrėjai dar tik motinų dainuojamų lopsinių klausėsi. Jeigu žuvusiųjų už laisvę pagerbimas apsiribotų tik gedulingomis pamaldomis, tuomet tikėtų ir Sausnauko Requiem mišios, kurios yra sukurtos grynai religinės muzikos dvasioje. Bet kada minėjimas vyksta didelėje koncertų salėje, Verdi Requiem pasirinkimas yra visiškai tikslus. Šiame kūrinyje pilniausiai spindi dramatinė išraiška, atitinkanti gedulingų mišių liturginiam tekstui. Gal tik Berliozi to paties vardo kūrinyse prilygsta dramatinės ekspresijos gilumui. Mūsų laikais šis Verdi veikalas

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatų-Protezų, Med. bandžai, Spec. pagalba kojomis (Arch Support) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2350 W. 63rd St., Chicago 28. III.
Tel. PROspect 6-5064
Val. 9-4 ir 6-8. Seštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2358 West 63rd Street
Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadienis 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. tel. WAlbrook 5-5076

Res. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepią, skambinti MI 8-0001

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel. PROspect 8-1717
Resid.: 3241 West 66th Place
Tel. REPUBLIC 2-7568
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadienis uždaryta. Antradienis ir penktadienis vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ
2801 West 63rd Street
Kampus 63-Clos ir California
Val: kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštadienis 2-4 val. Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso tel. WAlbrook 5-3048
Resid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. K. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0633 — Elgin
425 N. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5649, rez. 385-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treči. ir sešt. tik susitarus.
Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-5325

DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketv. 2-9, vak. penktad. 10 v. r. iki 9 v. v. Seštad. 10 v. r. iki 1 v. v. popiet. Ligonius priima pagal susitarimą

Tel. ofiso 735-4477; rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

daugiausia būna atliekamas ne maldos namuose ar operų teatrose, bet koncertų salėse.

Verdi parašė šį nemirštamą kūrinių vieno asmens atminimui. Bet po stipraus pasisekimo ir paplitimo įvairiose salyse, veikalas virto pasauliniu. Atiduodant garbę kūrėjui, kaip italui, galima teigti, kad kūrinyje yra tapęs visų kultūrų tautų muzikiniu turtu. Šiandien mokindami vokiško Edition Peters leidimo tekste randame: Dona eis, Domine. Taigi, Viešpats yra maldaujamas suteikti amžiną ramybę jiems — visiems, lygiai taip pat ir lietuvių laisvės kovose kritusiems.

Minėtinas ir dvasinis ryšys.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepią, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, rez. RE 7-6867
DR. B. GAIZIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Sešt. 12-3 v. p. p. Trečiadienis uždaryta

WA 5-2017
DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2737 West 71st Street
VAL: kasdien nuo 6-8 val. vakaro. Seštad. nuo 10 iki 12 valandos. Trečiadienis uždaryta. Pacientus priima pagal susitarimą.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namu — rez. PROspect 8-9061
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirm. antr., ketv. ir penkt. nuo 11 iki 1 val. r. nuo 4 iki 7 v. v. Seštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį uždaryta.

Tel. GRevehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį, uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta.

Ofiso PR 6-1795, rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGŲ
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 v. pagal susitarimą

Tel. REliance 6-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val: Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 12-4 p. p., 6:30-8:30 vak. Seštad. 12-4 val., trečiadienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4158
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiadienį. Seštadienis 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakaro. Trečiadienį nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Seštadienį 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1166
Res. tel. 239-2919.

Ofiso PR 8-7773, rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63 str.
Valandos: pirmad. ketv. 5-8, antr., penkt., 1-4. Trečiadienį ir seštadienį tik susitarus.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
2817 West 71st Street
Telefonas HE 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-1818, rez. PR 8-9801
DR. J. MESKASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Seštad. 9 v. r. — 2 p. p. Trečiadienis uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, III
Telef. ofiso: PULman 5-0766
Namu: BEVerly 8-3946
Pirm. val: kasdien 6-8 v. v., sešt. 1-3 p. p. ir treči. uždaryta.

Tel. CE 6-0720 arba 283-4600
DR. G. K. PAULIS
Diagnostika ir Vidaus Ligos
Monroe Building, Suite 709
104 South Michigan Avenue
Valandos susitarus telefonu.

Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7081
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p. Išskyrus trečiadienį

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAGKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 South Kedzie Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
VAL: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak. Trečiadienį ir seštadienį tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
VAL: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštad. nuo 2-4. Trečiadienis ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir optikais akinius keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL: 1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien. Trečiadienis uždaryta; seštadienis nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet.

Rez. tel. PR 6-0736
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslių ir šlapimo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2830.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRevehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. p. ir 6-8 p. p. Penkt. tik 1-3 p. p. Seštadienį ir trečiadienį pagal sutartį

Ofiso tel. CLiffside 4-2896
Resid. tel. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
4644 So. Ashland Avenue
Valandos kiekvieną dieną 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadienis ir seštadienis uždaryta, pirmąją p. p. Seštadienis nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1233 ar PR 6-5577
Ofiso val: Pirm., antr., treči. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Sešt. 2-4 v. v. popiet. ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėje ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Trečiadienį uždaryta

Tel. ofiso PR 6-4446, rez. HE 4-5156
DR. F. G. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val: 2 iki 4 v. r. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadienį ir seštadienį pagal sutartį

Žvilgsnis į tremties poetus

Dr. Birutės Ciplijauskaitės knyga apie vienatvę ispanų naujojo poezijoje

DRAUGO skaitytojams gerai žinoma iš jos straipsnių apie Ispaniją, ispanų poetus ir rašytojus, o taip pat ir iš kai kurių ispanų poetų vertimų dr. Birutės Ciplijauskaitės, profesoriaus, janti Wisconsin universitete, gavusi "Bryn Mawr College" ir Kanados moterų federacijos stipendijas, ją įgalinusius atsidėti ilgesnėms studijoms, parašę habilitacinį darbą daktaro laipsnui gauti, kurį žymiausio ispanų literatūros žurnalo INSULA leidykla Madride išleido vardu "Vienatvė ir šių dienų ispanų poezija".

Tai stambus, kruopščiai paruoštas darbas, kurį trumpa apžvalga nelengva aptarti ne vien dėl jo apimties, bet taip pat ir dėl jo specialumo. Šiaip ar taip pirmiausia malonu pažymėti, kad jaunoji profesorė, dirbdama mokymo darbą, randa laiko ir studijoms, kurias, kad ir nuosaliai stovis, gali rasti žymiausiame ispanų literatūros žurnaluose. Šalia to ji neniekina ir savo gimtosios kalbos, nes, kaip minėjau, rašo Draugui, Aidams, Moteriai ir kitiems mūsų spaudiniams.

Vienatvės temą užtikrame kiekvienos tautos poezijoje, tačiau ypatingai ispanų lyrikoje. Dr. B. Ciplijauskaitė nagrinėja išimtinai ispanų mūsų laikų poetus, pradedant Unamuno egzistencine vienatve, kuris tarp kitko tvirtina, kad "jeigu nemokame vienas kito mylėti, tai todėl, kad nemokame būti vieni". Unamuno, begalvodamas apie vienatvę, prieina kita, dar svarbesnę problemą: nemirtingumo. Joje mato dar didesnę pagrindą žmonių solidarumui, nes ji kelia klausimą: kas bus su manim, su tavim ir su visais kitais, mums numirus? Unamuno manymu vienatvė esanti didelė socialumo mokykla, ir kad kartais esą naudinga nutolti nuo žmonių, norint geriau jiems tarnauti. Nelaimingas žmogus, sako Unamuno, jeigu jis nuobodžiauja, turėdamas keletą dienų vienas išbūti laisvoje gamtoje. Jeigu ji gerai suprasta, vienatvė, anot jo, yra didžiausias gėris, nes ji yra apvaisinanti ir išlaisvinanti. Susitelkimas ir apmąstymas visad veda į veiksmą, į svarbių sumanymų įvykdymą. Plačiai išnagrinėjusi Unamuno santykį su vienatve, autorė daro išvadą, kad Unamuno nepasiekė Heideggerio skausmo gelmių. Heideggerio žmogus gimsta su skausmu ir skausmui, nesitiki nemirtingumo ir lengvai paskęsta niekybėje. Unamuno priešingai: išsivadėti kovos už nemirtingumą reiškia bailumą, nevertą žmogaus vardo. Toji kova sušvelnina ir vienatvės jausmą mirties akivaizdoje.

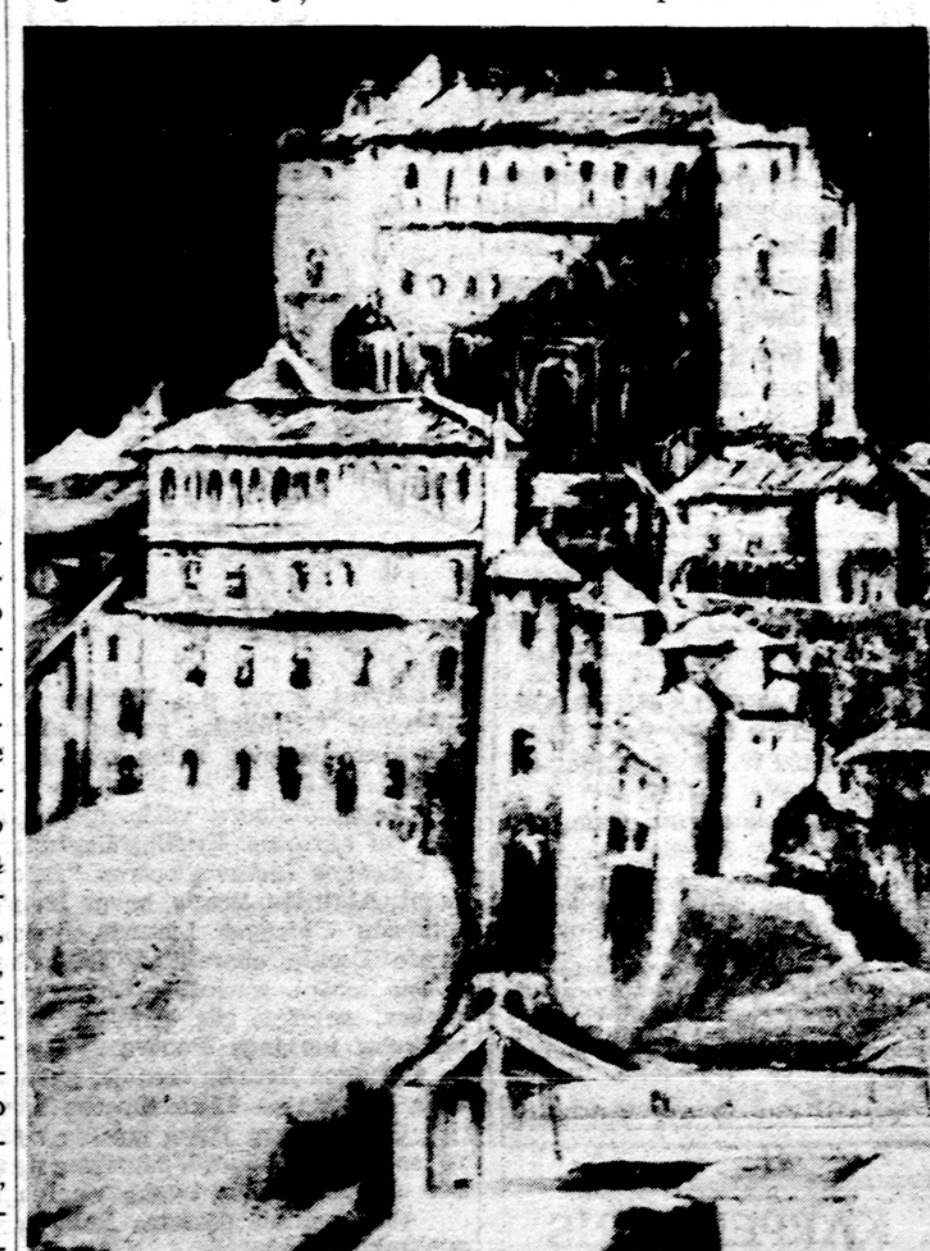
Kitas žymus ispanų poetas Antonio Machado autorės apibūdina kaip "besiligį vienatvės". A. Machado ieškojo išsivadavimo iš vienatvės Dievo ir artimo meilėje. Vienamė laisvė Unamunui jis rašė: "Broliai, kaip meilė mus atpalaiduoja nuo vienatvės ir veda į Dievą. Kai įsitikinu, kad yra kitas aš, kuris nėra tas pat aš, nei jis yra mano kūrinys, matau, kad Dievas yra ir kad turiu jį tikėti, kaip tėvą". Tačiau nežinia, dėl kokių kliūčių A. Machado šito trokštamo bendravimo nepasiekė. Jis tyliai tremtyje mirė vienišas.

Vieną pačių didžiųjų ispanų poetų Juan Ramon Jimenez autorė apibūdina kaip laimėjusį trokštamą vienatvę. JRJ buvo įsitikinęs, kad tai, ką jis daro, tarnaus ne jam vienam. Iš visų galimybių jis pasirinko visišką atsidavimą kūrybai. Kaip asketas, jis atsisakė visų gyvenimo malonumų, kad galėtų būti arčiau savo paskirties. Laimėti vaisiai rodo jo pasirinkimo tikrumą. Savo vienatvėje jis jau-

FCVILAS GAUCYS

čiasi bendraujas su kitais. Laidinius santykius iškeitė į kitus, kurie patvers amžius. Iš visų šių dienų poetų JRJ išsiskiria savo vienatvės pilnybe.

Tremtyje tebegyvenantį poetą Jorge Guillen B. Ciplijauskaitė aptaria kaip vienatvės neišvengiamą. Jeigu anksčiau minėti trys poetai linko į vienatvę, J. G. visiškai atmetė. Jam džiausia malonumą teikia tikrovė, o tikrovėje žmogus niekad nesti vienas. Nutraukimas ryšių su pasauliu jam atrodo grynas nuostolis. Jo širdyje vyrauja šviesa ir džiaugsmas, o jie prašo būti pasidalinami su kitais. Jeigu J. G. dainuoja, tai tik to-

El Greco (ispanų dailininkas, 1541-1614) Toledo (detalė)

dėl, kad netelpa savyje, kad pilnatvė liejasi per kraštus ir ji skatina leisti ją išgyventi ir kitiems.

Bestudijuodama šiuos mūsų laikų originaliausius vienatvės aspektus, autorė neaplenkia ir tremtinio vietovės. Nors Ispanijos istorijoje yra buvęs ne vienas masinis pasitraukimas iš krašto dėl politinių priežasčių, dabartinis yra pirmas toks atvejis, kada Ispanija prarado beveik visus savo geriausius poetus. Ir toji tremtis užtrunka ilgai pat jų mirties.

Per visus tuos metus stipriausiai girdimas balsas yra ilgesingas raudojimas dėl prarastos tėvynės. Tuo būdu vienatvė čia įgauna ilgesio pobūdį. Ši tremtis taip pat skirtinga nuo kitų: dauguma tremtinių poetų įsikuria Ispanijoje Amerikoje, todėl jų liūdesį bent kiek suminkština pati kalba ir gimininga aplinkuma. Ir kadangi tremtis tęsiasi dešimtmečiais, jie išgyvena to paties jausmo įvairias fazes. Jie paliko savo kraštą jauni. Tada jie buvo karingi ir pikti. Metams bėgant, aprimo bei subrendo. Tas pats jausmas dabar išsakomas švelniai ir giliai.

Bendrai, dr. B. Ciplijauskaitė pastebi, kad pilietinis karas ir tremtis sudaro labai svarbią kryžkelę ispanų poezijos raidoje. Dešimtmetyje prieš pilietinį karą žydėjo įvairios poetinės mokyklos: kreationizmas, surrealizmas, kulteranizmas, kurios labiausiai rūpinosi estetiniais ir formos klausimais. Žmogiškos vertybės buvo beveik visiškai pamirštos. Tais laikais nebuvo galimybės kalbėti apie vienatvės jausmą.

Naujoji vienatvė, susidariusi su tėvynės palikimu, šią temą

praturtino naujomis galimybėmis. Neskaitant kasdien vis stiprėjančio ilgesio, iškyla svarbūs dvi ištremto žmogaus būties autentiškumo. Tremtinių gyvenimas mums parodomas kaip sulaužytas ir neišvengiamai vedas į dar liūdnėsnes mintis: mirtį svetimoje žemėje.

Ištremtas žmogus jaučia draugystės reikalą dar giliau, negu gyvenęs normalų gyvenimą. Jis prarado ne tik medžiaginius turtus, bet neretai ir tikėjamą žmogiškom vertybėm. Todėl draugiškumo ryšiai tarp paties likimo paliestųjų išaukštinami beveik mistinėm poemom, kuriuos ir sudaro gražiausia tremties poezija. Jos pilnos prarastos tėvynės paveikslų ir laimingo gyvenimo prisiminimų. Pasak kuriuos poetus ši tema tam-

tyje supažindinimą su dr. B. Ciplijauskaitės veikalu, norėčiau paraginti visus ispaniškai skaitančius susipažinti su šia gražia, lengva kalba parašyta knyga, juo labiau, kad autorė savo nagrinėjimus paryškina aptariamųjų poetų gausiais lyrikos pavyzdžiais, kas skaitytoją ne tik žavi, bet ir leidžia jam giliau pažinti reikalo esmę. Kartu norisi ir palinkėti, kad ji, kaip šiuo metu gal vienintelė gerai pažįstanti tiek ispanų, tiek lietuvių poeziją, parašytų kad ir trumpesnę studiją apie mūsų naująją poeziją ir duotų jos vertimų. Tuo ji didžiai pasitarnautų mūsų poezijos išvedimui į ispaniškai kalbančius kraštus.

• Kovo 6 d. Lietuvoje miręs kompozitorius Zigmąs Aleksandravičius buvo baigęs Kauno konservatoriją, tobulinosi užsienyje ir, 1937 m. perėjęs dirbti į Kauno konservatoriją, dėstė vargonų specialybę. Persikėlęs į Vilniaus konservatoriją, joje dėstė muzikos teoriją ir specialiąją harmoniją. Z. Aleksandravičiaus mokiniams yra kompozitoriai V. Baumilas, V. Paltanavičius ir kiti. Miręs muzikas pasižymėjo ir kompozicijoje — jis yra parašęs simfoninę poemą "Anykščių šilelis", simfonines variacijas, be to, vis dar nepastatyta opera "Danutė" (pagal Maironio tekstą).

Jie visi jaučia skriaudą, visi skundžiasi negalį įleisti šaknų į naują tėvynę. Žmogus be lygsvaros yra nelaimingas ir maištingas prieš likimą. Skausmas vis stiprėja pagal tai, kaip grįžimo galimūmai mažėja. Prisiminimai jiems neleidžia sutapti su juos priglaudusiais kraštais. Jie tolydžio lygina savo gyvenimą ir jų didžiausias rūpestis — neužmiršti nė mažiausių savo buvusio gyvenimo tėvynėje smulkmenų. Būdami pilnai subrendę, įsikimba į tai, kuo yra buvę, o ateitis jiems tiek terpi, kiek leidžia atnaujinti pertrauktą gyvenimą.

Ispanų poetams tremtiniais gyvenimas atrodo nelyginant mirtis. Tačiau nė vienas jų savo noru nenori mirti. Jeigu jie protestuoja prieš gyvenimą svetimoje šalyje, dar skaudžiau jiems atrodo amžinai būti joje palaidotiems. Šis bruožas, pastebi autorė, yra labai būdingas visiems visų laikų ir tautų tremtiniais. Prisirišimas prie gimtos žemės stiprėja, besitartinant paskutinei kelionei Vicente Llorens savo studijoje "Apie tremtinio sugrįžimą" rašo: "Mirtis tremtyje yra pirmiausia reiška žlugimą vienintelės matomos vilties, palaikančios jo gyvenimą — grįžimo į tėvynę". Jiems liūdna mirti, matant, kaip dingsta vienintelė viltis, palaikiusi visą jų gyvenimą, mintis, kad gal būt, niekad nebus prisiminti gimtoje žemėje, kartėmis, žinant, kad tremtis slėgs netgi jų kaulus. Pačios mirties jie nebijo, nes ją matė labai iš arti karo metu.

Žymus poetas Luis Cernuda, neseniai miręs Meksikoje, ap-

dainavo tremtinio vienatvę ir labai dažnai grįždavo prie mirties temos. Daugely savo poemų mirtį vaizdavo kaip baisią bausmę. Nes anot jo, "gyventi reiškia būti vienam kartu su mirtimi".

Tremtyje gyvenančio rašytojo širdgėla yra dviguba: jis negali pilnumoje bendrauti su vietiniais ir gyvena nuolatinėje baimėje, kad netgi ir jo vidinis balsas kurį nors dieną nutils, praradęs išraiškos priemones. Todėl ir rašo kiek įstengdami daugiau. Nes poeto žodis yra ne tik darbo medžiaga, bet kartu ir jo egzistavimo sąlyga.

Autorė, baigdama savo gražią ispanų tremties poetų studiją, pastebi, kad karas ir tremtis visus poetus paskatino kelti egzistencines problemas, kurių jie anksčiau beveik nekėlė. Jie pradėjo ieškoti dvasinių turtų, o šis ieškojimas juos atvedė prie Dievo. Prieš pilietinio karo pradžią Dievas visiškai nefeigūravo daugumoje poezijos knygų. Dabar gi, tremties prislėgti, jie sugrįžta prie jo.

Baigdamas šį trumpą skaitytojų supažindinimą su dr. B. Ciplijauskaitės veikalu, norėčiau paraginti visus ispaniškai skaitančius susipažinti su šia gražia, lengva kalba parašyta knyga, juo labiau, kad autorė savo nagrinėjimus paryškina aptariamųjų poetų gausiais lyrikos pavyzdžiais, kas skaitytoją ne tik žavi, bet ir leidžia jam giliau pažinti reikalo esmę. Kartu norisi ir palinkėti, kad ji, kaip šiuo metu gal vienintelė gerai pažįstanti tiek ispanų, tiek lietuvių poeziją, parašytų kad ir trumpesnę studiją apie mūsų naująją poeziją ir duotų jos vertimų. Tuo ji didžiai pasitarnautų mūsų poezijos išvedimui į ispaniškai kalbančius kraštus.

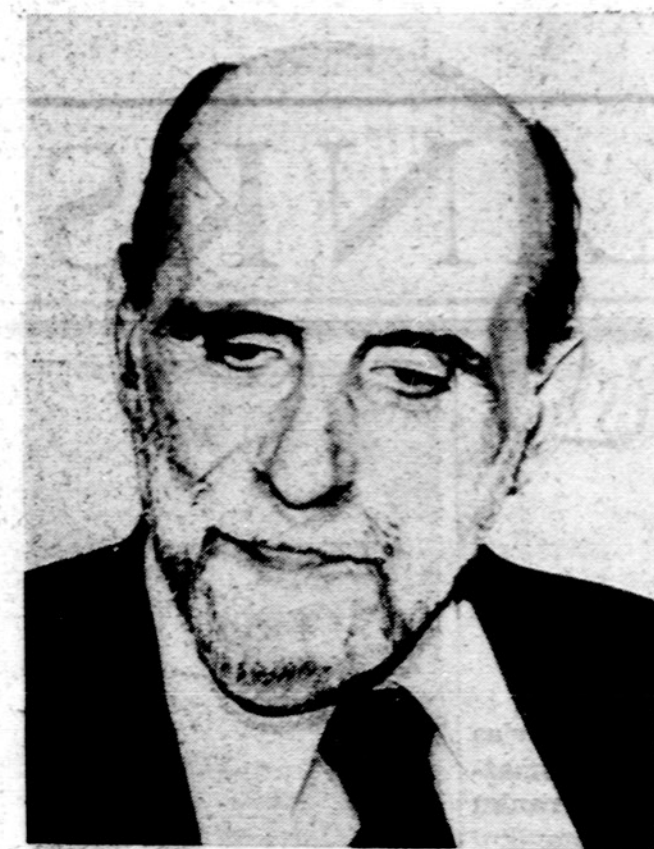
• Kovo 6 d. Lietuvoje miręs kompozitorius Zigmąs Aleksandravičius buvo baigęs Kauno konservatoriją, tobulinosi užsienyje ir, 1937 m. perėjęs dirbti į Kauno konservatoriją, dėstė vargonų specialybę. Persikėlęs į Vilniaus konservatoriją, joje dėstė muzikos teoriją ir specialiąją harmoniją. Z. Aleksandravičiaus mokiniams yra kompozitoriai V. Baumilas, V. Paltanavičius ir kiti. Miręs muzikas pasižymėjo ir kompozicijoje — jis yra parašęs simfoninę poemą "Anykščių šilelis", simfonines variacijas, be to, vis dar nepastatyta opera "Danutė" (pagal Maironio tekstą).

ILGAS KELIAS IS VERGLIOS I LAISVE

Plačiai nuskambėjusios knygos lietuviškąją laidą pasitinkant

PALIK ASARAS MASKVOJE. Barboros Armonienės atsiminimai, surašyti Algirdo L. Nasvyčio. Vertimas iš anglų kalbos išleisto J. B. Lippincott Company (Philadelphia ir New York) leidyklos originalo. Išleido Viltis. Knyga 254 psl. 8x5 1/4" incho formato, kainą 3 dol. Gaunama "Drauge".

B. Armonienės - A. Nasvyčio knyga "Palik asaras Maskvoje" yra ne pirmoji knyga, kuri pirmą pasirodė ne lietuvių kalba. Suinteresuotieji turėjo su šia knyga pirmą susipažinti angliškai. Gal daugiau kaip prieš dvidešimtmetį I. Šeinius knyga "Raudonasis potvynis" buvo išėjusi švediška ir tik vėliau pasirodė lietuviškai. Sudavio knyga "Vienų vieni" pirmą pasirodė vokiškai. A. Maceinos knyga "Niekšybės, paslaptis" pirmą pasirodė vokiškai, o paskui lietuviškai. Jeigu pastarosios knygų pasirodymas lietuviškai vėliau yra lietuviams tam tikra prasme nuostolis, tai Armonienės, Šeinius ir Sudavio knygų pasirodymas pirmą kitomis kalbomis buvo didelis pelnas Lietuvos laisvinimo at-

Juan Ramon Jimenez

PILNUTINIS PAVASARIS

Mano motina, žeme, vėl patapai žalesnė, pilnesnė, gražesnė!!

Tuo gi tarpu aš, tavo sūnus, su gausniais sausais lapais gyslose.

Mano motin, žeme, visad būk jauną, o aš tenumirštu!

O tuo gi tarpu tu, mano motin, prisidaigink daugiau žalių lapų kojose.

VIENATVĖ

Jūra, tavyje yra viskas, ir vis tiek, lyg be savęs esi, tokia vieniša, taip visad toli nuo savęs pačios!

Kas akimirka tūkstančiais žaidų atsiveri, kaip mano kaktą, tavo vilnys bėga, kaip mano mintys, grįžta ir bėga, ir vėl grįžta, besibučiuodamos, atsiskirdamos, amžinai susipažinime, o jūra, ir užmiršime.

Tu esi, ir to nežinau, tavo širdis plaka, ir tu jos nejauti... Vieniša jūra, kokia vienatvės pilnybė!

MANO VIETA

Paskutinis ir ramus vakaras, trumpas, kaip gyvenimas, viso, ką mylėjau, galas. Aš noriu būti amžinas!

Prasiskverbdoma per lapus, saulė, jau kaip varis, ateina sužeisti mano širdies. Aš noriu būti amžinas!

Groži, kurį esu matęs, jau niekad nebeįsių! Nes esi amžinas. Aš noriu būti amžinas!

L. GALINIS

žvilgiu. Šalia kun. J. Prunskio "Fifteen Liquidated Priests in Lithuania" Armonienės atsiminimai angliškai buvo vienas svarbiausių ir labiausiai reikšmingų faktų. Kaip amerikiečiai domisi tais įvykiais, rodo ir tai, kad kun. Prunskio knygą ištiesi perspausdino kongreso komiteto išleistas leidinys "Baltic States Investigation". B. Armonienės angliškoji laida taip pat sukėlė didelį anglosaksų, o ir Lotynų Amerikos skaitytojų susidomėjimą, ir čia tenka pasakyti, kad mūsų plunksnos žmonės vieni ir be jokių politinių veiksmų pagalbų šitaip sėkmingai kovoja už savo tautos laisvę.

Suprantamas amerikietės susijaudinimas

Lietuviškame knygos leidime Aldona Augustinavičienė savo įvade pažymi, kad Mrs. Robert Gailford North savo laisvę rašo: "Palik asaras Maskvoje" man atėmė žadą, tai pasibaisė-

PAVASARIS

Man visa niekai, kai aš turiu savo kūną ir sielą! Praeitis? Tenuginimas! Dabartis? Taip, praėina! Ateitis?..

Niekas iš manęs neatėmė nieko, nieko; aš nedaviau niekam; niekam neduosiu nieko, jeigu turiu savo kūną ir sielą! Pražuvęs? Išsileisk sparnus! Saugomas? Nėr tokių mūrų! Susikrintęs?..

Man visa niekai, kai turiu savo kūną ir sielą!

MEILĖ

Nenumirėi, ne.

Atgimsti kiekvieną pavasarį su rožėmis. Kaip ir gyvenimas, turi savo senus lapus; turi savo sniegą, kaip gyvenimas.

Tačiau tavo žemė, meile, yra nusėta giliais pažadais, kurie išsipildys netgi pačiam užmiršime.

Neprasminga, kad manęs nemylai! Kurį dieną malonus vėjelis sugrįš į sielą, debesų žemę žvaigždžių, meile, apgaubsi jausmus, nekaltus, kaip ir pirmą kartą, nes esi tyra, esi amžina! Tave pamatytį baltu būriu mėlyje grįžta švelnūs karveliai, kuriuos laikėme mirusiais... Praveri vienai vieną žiedą su naujais lapais... Naujais liežuviu paaukuoji mirstančią šviesą... Meile, esi amžina, kaip pavasaris!

MIRTIS

Gyvenimas, dieviškasis gyvenimas! Kiekviena valanda — naujas malonumas, nepažinto dalyko — laimės ar skausmo — amžinas mokymasis, iš gėlių kartelyje, iš šviesos vaisiuje, iš amens vėjyje: meilės ir grožio!

Koks, užsimirštant kas naktį, atgaivinto rytinio atsiminimo troškimas!

Ir paskui, galiausiai, — koks džiaugsmas! — Tinkamu laiku aukščiausius malonumus, — saulėleidis, amžina aušra! — Begalinės mirties paslapties įvykdymas.

* * *

Tave nuskabiau, kaip rožę, kad pamatytiau tavo sielą, ir jos nemaciau.

Tačiau visa aplinkui — žemių ir jūrų horizontai — visa, netgi begalybė, prisipildė beribe ir gyva esme.

Išvertė P. Gaucys

Juan Ramon Jimenez yra vienas iš ryškiausių 20 amž. ispanų poezijos atstovų. Poetas gimė 1881. XII. 24 Moguer'e (Ispanijoje) ir mirė 1958. V. 29 San Juan'e (Puerto Rico). Kupina alsuojančios gamtos ir subtiliausio žmogaus sielos virpėjimų Jimenez'o lyrika turėjo didelės įtakos visai naujai ispanų poezijai. Poetui 1956 metais buvo paskirta ir pasaulinį pripažinimą pabrėžianti Nobelio premija.

dus. Vargu ar kam gali nebyrėti asaros, skaitant, kaip dešimtmetis berniukas, Armonienės sūnus, atneša motinai sudaręs siuntinį, kuri nubausta ilgam kalėjimui. Amžinas netikrumo jausmas, vaiko meilė, komunistinių tirynų beširdiškumas skaitant spaudžia asaras. Ir sunku jas bepailikti Maskvai.

Sistemos sugadinti

Sibiro kančios ir nuolatinis teroras gal nebūtų tokie baisūs, jei šitame pragare patys žmonės išliktų nepalieti pikto. Šioj sistemoj žmogus lieka vilku. Ne vienas ir lietuvis pataikavo komunizmui ir apsunokino ištremtųjų dalį. Iš kitos pusės randame kai kurių asmenų nuostabų giedrumą, ir maloniai nutelkia net nuotrauka, kurioj prie Sibiro ožkyčių stovi besišypsanti moteris. Jos nepozavo dabartinei knygai ar amerikiečių laikraščiams, bet šypsojos iš savo skurdo, šventiškai graudžiai nutelkia ir Kalėdų švenčių metu Sibire nusifotografavusios moteris. Atskiri šviesūs faktai, paliustruoti tikiom graudžiom ir giedrom nuotraukom, kaip tik leidžia džiaugtis ir tuo, kad daug lietuvių nepalūžo, kad išliko savo dvasia tvirti. Ir tų, kuriuos sistema sugadino, tebuvo mažuma.

Barbara Armonienė

(Nukelta į 4 psl.)

Balandžio 4 d. sekmadienį, 3 valandą po pietų
MARIA HIGH SCHOOL AUDITORIJOJE
Tarpt. Teatras liet. kalboj stato Fr. Lehara operetę
Bilietai gaunami: Margituiose, 2511 W. 69th St., J.
Karvelio prek., 2715 W. 71st St., Viršilios kr., 858 W.
33rd St., Ciceroj E. Stangenbergo kr., 1447 S. 50 Ave.

LINKSMOJI NAŠLĖ

Solistai: KRISTINA BARTULIS, ALGERD
BRAZIS, Geraldina Mikužis, Paulius Po-
korni, Edvard. Radvila, Vacys Petrauskas
Orkestras ir Choras — Chicago Lyric Operos Nariai.
Baletas — Keith Allison.

Po Elenos Kuprevičiūtės koncerto

Išpūdžiai ir pastabos

JUOZAS STROLIA

Nekaltai pradėtos Marijos se-
serų kongregacijos Chicago re-
mėjų suruoštas smuikininkės
Elenos Kuprevičiūtės koncertas,
įvykęs Jaunimo centro salėje
praėjusį sekmadienį, sutraukė di-
doka būrį lietuviškos publikos.
Nors Chicagoje — kuriai kai kas
vadina lietuvių sostine — jos
galėjo būti ir daugiau.

Pasiuokojimas saviškiams

Koncerto programa solistės
buvo sudaryta iš įvairaus laik-
mečio žymių kompozitorių smui-
ko muzikos kūrinių. Su tokio
lygio muzikos programa be svy-
ravimų būtų buvę galima rodyti
didžiųjų koncertinės publi-
kos centrų estradose. Tad ne-
perdidelė Jaunimo centro salė,
su koncertams nepritaikyta sa-
vo akustika ir su tos salės sek-
madienio igula, darė išpūdžio,
kad tai yra didelė artistės do-
vana. Į mūsų auditoriją atneši-
mas ankstybojo prancūzų im-
presionizmo atstovo Maurice
Ravel ir belgo E. Ysaye smuiko
sonatų buvo ne tik maloni staig-
mena visiems smuiko muzikos
mėgėjams, bet tai rodė taipgi
didelį solistės pasiaukojimą sa-
viškiams.

Programą perbėgant

Smuikininkė Kuprevičiūtė tu-
ri tvirtą, beveik vyrišką, toną,
puikią kantileną ir dvigubų to-
nų tikslumą, todėl pirmoji stam-
baus kalibro programos dalis,
pradėta su tam tikru nedrausiu
susilaikymu, netrukus buvo at-
skleista pilname josios grožioje.
Įdomiai nuskambėjo Ravelio
smuiko sonata su fortepijonu,
o dar turtingesnė pasirodė gar-
saus belgo smuikininko — kom-
pozitoriaus Eugene Ysaye so-
nata, parašyta vienam smuikui
solo.

Antrąją programos dalį su-
darė smulkesni kūrinių arba
stambesnių kūrinių atskiros da-
lys. Šios dalies pradžioje girdė-
jome melodingą 17-jo amžiaus
florentiečio kompozitoriaus Ve-
racini Largo. Daug šio kompo-
zitoriaus kūrinių beveik baigia-
ma užmiršti, tik gausių jo so-
natų lėtosios dalys dažniau
smuikininkų būna išpildomos
dėl gražių melodingų jų kanti-
lenų. Vieną jų turėjome progos
išgirsti ir šiame koncerte.

Garsusis italų smuikininkas
Nicolo Paganini, kaip kompozi-
torius, nebuvo pažangus. Savo
kūriniuose jis neišnaudojo net
tų ano meto pažangesnės har-
monijos priemonių, bet, kurda-
mas savo muziką labai papras-

tute konvencine harmonija, visą
svorį buvo sudėjęs į prašmat-
nią ir ugingą abiejų rankų
techniką. Iš vieno jo smuikui
parašytojo koncerto paimtas
"Campanella" (Varpelis) šiame
koncerte buvo smuikininkės at-
liktas puikiu, beveik Spohro
klasikos stiliumi, bet mums no-
rėjosi pajusti jame daugiau pa-
ganiniškos ugnies, plačiau už
spohriško klasicizmo ribas ir
išgirsti tikrai "varpeliškai"
skambančius smuiko flazeoletus,
sudarancius visą šio veikalo pa-
grindinę esmę.

Savotiškai įdomiai nuskambė-
jo Samuel Gardner "Trouba-
dour", o dar įdomesnis buvo Ju-
liaus Gaidelio "Pavasario šo-
kis". Tai įdomus naujosios, mo-
dernios krypties produktyvaus
lietuvių kompozitoriaus kūriny-
s, tinkamas parodyti bet kurioje di-
diesių koncertų estradoje.

Tašką pastačius

Šioje vietoje norėtusi dar sy-
kį pasidžiaugti labai kultūringa
koncerto programa ir smuiki-
ninkės meistrišku jos išpildymu
ir pastatyti tašką. Tiksliai pro-
gramos užbaigoje įrašytasis Jo-
hannes Brahms "Vengrų šokis
Nr. 1" tuomet pasiliktu su
klaustuku. Šis vokiečių kompo-
zitorius yra labai didingas savo
simfonijose, piano koncertuose,
savo optimistiškame Requiem
ir vieninteliam savo smuiko
koncerte, bet jo folkloriniai kū-
rinėliai, pavadinti vengrų šo-
kais, beveik siejasi su kabareti-
ne ir su daugeliu mūsų tautie-
čių žinoma Budapešto čigonų
muzika. Šis kūrinių bisui bū-
tų galėjęs tiktai, kaip tiko Schu-
mann su slopinutu išpildytas
nuotaikingas romantiškas kūri-
nėlis, bet vargiai, ar jis tiko
rimtos programos užbaigiamuo-
ju numeriu. Čia persasi tik vie-
na prielaida, kad šis programos
nukrypimas pačioj pabaigoje į
lengvesnio žanro pusę buvo pa-
darytas sąmoningai, atsižvel-
giant į mūsų lietuviškos publi-
kos skonį. Mūsų gerbiamoji
viešnia solistė, tur būt, bus gir-
dėjusi, kad mūsų publika nėra
labai uoli aukšto lygio instru-
mentinių koncertų lankytoja,
kad ji urnu suguža ir ligi bria-
nų pripildo sales kabaretinio
lygio džiazbando Liverpoolio ap-
šepusių vyrukų koncertuose, to-
dėl visiems patenkinti tiko ir
minėtasis vengrų šokis.

Papildomai liečiant patį pro-
gramos išpildymą, negalima ty-

Elena Kuprevičiūtė smuikuoja Vytuto Mačernio minėjime New Yorke
Nuotrauka Vyt. Maželio

lomis praeiti ir pro kitą šio kon-
certo dalyvę amerikietę viešnią
Gertrude Kuehfuhs, kurios ide-
alus piano akompanimentas di-
džia dalimi bus prisidėjęs prie
meninio koncerto pasisekimo.
Sveikintinos ir visos šio pui-
kaus koncerto rengėjos — rengė-
jai.

Kada pagaliau ir mūsų publika
susipras?

Abi viešnios koncertantes mū-
sų publika priėmė šiltai ir ap-
dovanojo gėlių puokštėmis. Ta-
čiau negalima būtų tvirtinti,
kad, smuikininkei atliekant pir-
mąją programos dalį, tas mūsų
publikos šiltumas ir kiekvieno

vietoje sonatų vidury, kad tik
muzika trumpam pritildavo, ne-
šykštėjimas, katucių, būtų bu-
vęs labai sveikintinas reiškinys.
Dar blogiau, kai tie prisiekę
plojikai ima nebe pašnabždomis
piktintis kitais koncerto klau-
sytojais, kurie nepriklauso kla-
kerių organizacijai ir nėra nu-
sistatę ploti, nenutilus paskuti-
niam muzikos kūrinių garsui.
Tuomet, ir penoromis, reikalus
primena įvyki su rusų poetu
Puškinu, jam syki užklydus į
vieną salę, kur tuomet dainavo
išgarsėjusi rusų bulvarinių ro-
mansų dainininkė Aksakova.
Už poeto nugaros sėdėję du jau-

ni leitenantai po kiekvieno dau-
giau dviprasmiško romano dai-
nininkei isteriškai plojo. Kadan-
gi Puškinas iš viso neplojo, tai
abu dainininkės garbintojai pus-
balsiu jį išvadino chamu. Tuomet
poetas atsiskukęs tarė į
juodu: "Aš esu Aleksandras
Puškinas ir už įžeidimą čia pat
jums duočiau po antausį, bet
nenoriu. Aksakova gali pama-
nyti, kad ir aš jai ploju". Šis
nuotykiškas tinka, žinoma, ne kon-
certui, bet pokoncertinio humo-
ro sričiai. O mes save įtikinę,
kad čia yra "free country", sa-
vo parapijoje arba savo tarpe
būdami vieni, galime daryti, kas
tik mums patinka. Bet kai į
mūsų tarpą nors ir trumpam
laikui patenka kultūringas ame-
rikietis, tai jis ne tik mus, bet
ir visos mūsų tautos kultūrin-
gumą vertina ne pagal mūsų
puošnius drabužius, brangiuo-
sius automobilius ir banke esa-
mus dolerius — tos visos me-
džiaginės gėrybės yra juk Ame-
rikos civilizacijos padaras —
bet pagal mūsų nusivokimą pa-
praščiausios dvasinės kultūros
reiškinius ir pagal sugebėjimą
tuos reiškinius atitinkamai ir
laiku vertinti.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

TAIPGI MAISTO PRODUKTAI
Licenzijuota Lietuvių įmonė regis-
truota U.S. Depart. of Justice
COSMOS PARCELS EXPR. CO.
MARQUETTE GIFT PAR. SER.
2608 ir 2439 W. 69 St., Chic., Ill.
WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chic., Ill.
CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS me-
džiagų ir visu kitų Lietuvoje pa-
geidaujamų prekių labai prieina-
momis, žemomis kainomis. Laikė
3-4 savaitę pristatome Lietuvoje
automobilius, baldytuvus, dviračius,
akordeonus ir kitus stambesnes
prekes. Kreipkitės į mūsų lietuvių
bendrovę, kuri turi teisę siunti-
nius siųsti be tarpininkų, tiesiog
iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai Edv. ir Vyt. Žukauskai

KARPENTERIS

Atlieku visus vidaus ir iš
lauko namų taisymo bei da-
žymo darbus. Nebrangiai.
I G N A S
Tel. 476-5405

OPERETĖ "LINKSMOJI NAŠLĖ"

Rytoj 3 val. p.p. Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje,
67-tos ir Californios gatvių sankryžoje, Chicago tarptautinis teat-
ras stato lietuvių kalba komišką Franz Lehara operetę "Linksmąją
našlę".

Pagrindiniuose vaidmenyse pamatysime mūsų iškiliuosius solis-
tus bei aktorius. Kristina Bartulis, kurią operos lankytojai prisimena
iš Chicago Lietuvių operos "Pajacų" pastatymo, atliks Sonios vaid-
menį. Algirdas Brazis, buvęs Metropolitan operos solistas, vienas iš-
kilusių Chicago Lietuvių operos žvaigždžių, sukurs lengvabūdžio
grafo Danilo charakterį. Edvardas Radvila, dirbęs Rygos valstybi-
niam teatre, nuolatini Chicago scenos darbuotojų sąjungos talki-
ninkas, sukurs eilę komiškų vaidmenų lietuviškoje scenoje. Perso-
nifikuos juokingą Popovą. Vacys Petrauskas, vaidinęs daugelį kar-
tų Chicago Lietuvių scenoje, sukurs rafinuotą gudrą Nėgušą. Gera-
dina Mikužis — Lyric Operos narė matysime Matalijos vaidmenyje.
Grafo rūmų jauną amantą vaidins talentingas Tarptautinio teat-
ro sol. Paul Pokorni. Muzikinę padą atliks Lyric Operos orkestras
bei choras. Baletą tvarko choreografe Keith Allison.

Šis neeilinis sąstatas žada pateikti meniškai aukšto lygio darnų
spektaklį (Pr.).

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

SAV. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS •
GREITAS patarnavimas • GARANTIJĄ • KREDITAS.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

ILGAS KELIAS Į LAISVĘ

B. ARMONIENE — A. L. NASVYTIS

PALIK AŠARAS
MASKVOJE

VILTIS

(Atkelta iš 3 psl.).

kių moralų supras komunisti-
nės tironijos baisumą. Knygą
turėtų perskaityti visi, kurie

pradeda manyti, kad viskas tai
buvo seniai, kad ir pasamoneje
liko tik kaip kažkoks nebereal-
us sapnas. Ypač turėtų paskai-
tyti ir tie, kurie netiki komu-
nistinio priešo velniškumu. Kny-
ga ypač reikia platinti ameri-
kiečių tarpe, ko ji verta, gali
dabar kiekvienas sužinoti, pa-
skaitęs ją lietuviškai.

"Palik ašaras Maskvoje" kny-
ga yra vienas iš tų gerųjų mo-
mentų mūsų sutartiname Lie-
tuvos laisvinimo darbe. Reikėtų,
kad nemažiau siaubingi Taut-
vairiėnės atsiminimai taip pat
pasklistų angliškai kalbančiame
pasaulyje. O tokių galimūmų
yra. "Palik ašaras Maskvoje"
mums suteiks ne vieną įdomią
valandą ir taip pat skatins ak-
tyviau veikti, siekiant savo tė-
vynę laisvę.

Taupykite

MES MOKAME
4 1/2
ANT VISŲ
SASKAITŲ %

Daugiau kaip 50 metų
sąžiningai patarnaujame
lietuviams.

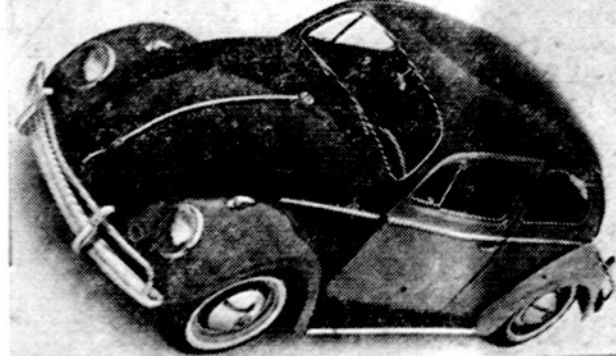
Kiekviena
sąskaita
ligi
\$10,000
apdrausta
Federalės
valdžios
agentūroje

August Saldukas,
Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ AUTOMOBILIŲ (Complete auto service)

PILNAS TAISYMAS IR APTARNAVIMAS

ERWIN'S AUTO REPAIR, INC.
2218 West 69th Street, Tel. HE 4-6900
CHICAGO, ILLINOIS 60636

SIUNTINIAI — DOVANOS Į SSSR PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vnesheposyltorg)

EXEKUTYVIS OFISAS

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York — Tel. IN 7-5522

DĖMESIO

DĖMESIO

Pranešame, kad pagal naują susitarimą tarp Vnesheposyltorg, Maskvoje ir Package Ex-
press jau dabar galite siųsti savo giminėms ir draugams siuntinius į SSSR, jie nieko netu-
rės primokėti gaudami įvairiausių produktų siuntinių-dovanų, kurie bus sudaryti iš SSSR
gamintų pirmos rūšies produktų.

Čia nurodytos kainos yra VISOS IŠ LAIDOS produktams parinkti ir jiems nu-
siųsti į bet kurią SSSR dalį.

Užsakyti siuntinius sudaromi Maskvoje, Odesoje ir Rygoje.
Siuntiniai bus įteikti gavėjui po 10-20 dienų užsakymui atėjus į Maskvą.

Siuntiniam galima užsakyti ir delikatesus, tarp jų — juodąją irką, vėžių konservus, špro-
tus, saldinius ir kitus.

Siuntėjas gali siųsti dovaninių siuntinių kiek nori. Yra ir paruošti, standartiniai siun-
tiniai, arba galite pasirinkti produktus patys iš katalogo.

Firma atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir
sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-4465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	PO 9-4507
UTICA, N. Y.	903 BLECKER STREET	OL 7-6320
COHOES, N. Y.	12 SARGENT STREET	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	FE 1-3727
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	363-0464
ALLENTOWN, PA.	126 TIGHMAN STREET	HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	DU 5-6550
LOS ANGELES 4, CAL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 4-2618
CHICAGO 22, ILL.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BALTIMORE 31, MD.	701 FILLMORE AVENUE	TX 5-0700
BUFFALO, NEW YORK	11601 JOS CAMP AU AVENUE	TO 8-0298
DETROIT 12, MICH.	643-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5164
HARTFORD 6, CONN.	303 GROVE STREET	HE 5-6368
JERSEY CITY, N. J.	1200 South Avenue	GR 5-9746
SYRACUSE 7, N. Y.	1028 KENILWORTH AVENUE	FR 1-0696
CLEVELAND 13, OHIO	11329 JOS CAMP AU AVENUE	TO 5-5980
HAMTRACCK, MICH.		

REIKALAUKITE MŪSŲ NAUJŲ KATALOGŲ SOVIETINIAMS PRODUKTAMS
Dovanų pristatymas ir apsauga garantuojama.

Lietuvių liaudies šokis jonkelis, šokamas amerikiečių studentų Tacoma universitete, Wash.

ŠIMTO UNIVERSITETŲ STUDENTAI ŠOKA "KALVELI"

Valandėlė su tautinių šokių propagavimo veteranu Vytautu F. Bieliajumi

Praėjusį savaitgalį Chicagoje trumpam buvo sustojęs lietuvių tautinių šokių JAV pirmūnas ir nenuilstantis jų puoselėtojas Vytautas F. Bieliajus. Jis čia skaitė paskaitą LB Chicago apygardos suorganizuotose taut. šokių vadovų kursuose, o sek-madienio popietėje buvo suruoš-ti susipažinimo su V. F. Bielia-jumi pietūs Pranciškos ir Bro-niaus Gramontų namuose. Čia ir užsimėgė pokalbis su malo-niu ir šiltu, gal tik kiek ligų iš-vargintu, mūsų tautinių šokių veteranu.

V. F. Bieliajus Chicagoje su-stojė, grįždamas iš Californijos ir Yuma, Ariz., universitetų. Prieš akis jam stovėjo kelionė į Ludow, Kentucky, po to į St. Petersburg ir Tampa, Florido-je, ir, galop, į Troy, Alabama, universitetus. Taip tas keliau-jantis žmogus į minėtus ir kitus universitetus važinėja vietinių studentų ir mokytojų supažin-dinti su įvairių tautų tautiniais šokiais. Darbas nėra lengvas, nes kai kuriuose universitetuose per valandą reikia instruktuoti 100-150 žmonių, dienos darbas tęsiasi 6 val., tad galima apskai-čiuoti su kokių būriu žmonių tenka susidurti vienos dienos bėgyje.

V. F. Bieliajus į JAV atvyko 1923 m. Jis čia prikėlė ir atlie-tuvino mūsų taut. šokius. Nuo 1939 m. tapo keliaujančiu taut. šokių mokytoju ir instruktoriau-mi. Per metus jam tenka pada-ryti apie 25,000 mylių, tad per 25 darbo metus V. F. Bieliajus jau bus sukores 1,375,000 mylių. Metų bėgyje jis aplanko apie šimtą universitetų, kolegijų ar studentų vasaros stovyklų. Kai iš savo gyvenamosios vietos (Denver, Colorado) išvyksta ge-gužės mėn. lankyti vasaros sto-vyklų, tai į namus sugrįžta tik spalio mėn. Po kurio laiko vėl leidžiasi į žiemos kelionę, ku-rios proga, nors jau ir ankstyvą pavasarį, jam teko sustoti da-bar ir Chicagoje, kur jis čia yra ilgiau gyvenęs, paruošęs naujus taut. šokių mokytojus ir kultū-riniuose dirvnuose palikęs sa-vo pėdas.

Paklaustas, ar kuriame jo lan-komų universitetų studentai yra supažindinami ir su lietuviškais

taut. šokiais, V. F. Bieliajus tuojau atsakė, kad mūsų "Kal-velį" šoka visi jo lankomų uni-versitetų studentai, besidomį taut. šokiais. Tadgi "Kalvelis" yra šokamas šimte šio krašto universitetų. Kai kuriuose tu universitetų, kaip Swarthmore, Pa., Yuma, Ariz., ir Provo, Utah, mokomi tik lietuviški šokiai. Ten amerikiečiai studentai (yra tokių reikišnių ir kitose uni-versitetuose, kaip matome čia dedamos nuotraukose) turi iš-giję lietuviškus tautinius dra-būzius, jais apsirėngę, reprezen-tuoja mūsų tautinius šokius. Mažai kam žinoma, kad Yuma universiteto, Arizonoje, ameri-kiečiai studentai Disney Land ruošiamose visų tautų pasirody-mo šventėse pastaraisiais 3 me-tais atstovavo Lietuvą ir lietu-vius, pasirodydami su mūsų taut. šokiais. 1956 m. amerikie-čiai studentai (dalyvaujant vie-nintėlei lietuvaitei S. Kazlaus-kaitei) San Diego mieste, Cali-fornijoje, pastatė lietuvišką Ru-giapitę, kur į spektaklį buvo įvesta 11 lietuviškų dainų ir 13 taut. šokių. Todėl nenuostabu, kad tokius didelius darbus taut. šokių darbe V. F. Bieliajui at-liekant, amerikiečiai studentai jį yra praminę "The Father of the Folk dance".

Kiekviena proga, kur tik be-nuvažiuotų taut. šokių mokyti, V. F. Bieliajus, prieš pradėda-mas lietuviškų taut. šokių pa-mokas, auditoriją supažindina su Lietuvos istorija ir su dabar-tine jos padėtimi bolševikų oku-pacijoje. Vytauto F. Bieliajus ambasadorystė Lietuvai ir li-etuvams yra tikrai didelė ir reikišminga. Jis taip pat redag-uoja anglų kalba leidžiamą žur-nalą "Viltį", kuriame nagrinė-jami įvairių tautų taut. šokiai ir folkloras. Malonu priminti, kad tame žurnale ypač daug vietos skiriama lietuviškų taut. šokių aptarimui. Šis žurnalas pasiekia beveik visus V. F. Bieliajus mokomus studentus ir instruk-torius. Tad Lietuvos vardas ne tik žodžiu, bet ir raštu skamba visur pas jaunus amerikiečius, kurie domisi taut. šokių menu ar juos šoka.

Užklaustas apie taut. šokius

okup. Lietuvoje, V. F. Bieliajus atsakė:

— Dabar rusų okupuotose kraštuose taut. šokiai iš tautų paveržti ir atiduoti baletu eks-pertams, kurie lavina "mėgėjų" grupes, todėl visai nenuostabu, kad šokiai subaletinti, o tautie-čiai negali jų šokti. Tad ir šokis ten virto jau teatrinio menu. Kad ir menkiausi šokiai, ten da-bar padaryti sudėtingi ir sun-kios choreografijos.

— Tuo tarpu mūsų tarpe, — tęsė V. F. Bieliajus, — laisvėje gyvenančiuose lietuviuose taut. šokis neperdaug sužalotas, nes stengiamasi išlaikyti būdinguo-sius mūsų šokių bruožus. Nors tradiciniai šokiai pamažu nyks-ta ir mūsųose. Kas seniau buvo paprastas dviejų, trijų, o dau-giausiai šešių figūrų šokis, tai dabar, jeigu neturi nors tuzino komplikuočių figūrų, girdi, nė to šokio pramokti neverta.

Atsisveikinant V. F. Bieliajus prisiminė trumpą epizodą iš sa-vo biografijos. Kai 1923 m. jis, dar jaunutis būdamas, atvyko į Chicago ir apsigyveno pas savo tetules, šios panorą jį būtinai nutautinti ir padaryti amerik-nu. Juo labiau tetulės jį spaudė, tuo stipresnė rezistencinė dva-sia jame žiebėsi. Norėdamas pra-

NURODYMAI PABALTIJŲ MENO TYRINETOJAMS

Taline vasario 23-27 d. d. įvyko Lietuvos, Latvijos ir Es-tijos dailės istorikų bei kritikų seminaras. Apie jo darbus rašiusi "Tiesai" (kovo 7, nr. 55) D. Kadžiulytė ir Ed. Pranckū-nas "Lit. ir mene" (nr. 10) nu-rodė į to seminaro tikslus — esą, buvę stengtasi tiksliau iš-siaiškinti tradiciją ir šių dienų dailės vād. novatoriškumo ryšį, praplėsti dailės istorikų akira-tį, aptarti įvairių meno rūšių santykį ir kt. Iš Lietuvos se-minare dalyvavo visa eilė meno žinovų, dailės kritikų ir kt.

Seminare perskaityta 17 pra-nešimų, kreipta daug dėmesio vad. buržuazinio laikotarpio me-nui ir, kaip teigia D. Kadžiulytė, susirinkę specialistai siekė kel-ti "demokratinę tradiciją", ieškoti pažangių idėjų, jas de-rinti su šiuolaikiniu gyvenimu (tiksliau, su komunistine tikro-ve — E.), atseikėti, kas iš bu-vusio palikimo mene esą reikš-minga nacionaliniu ir interna-cionaliniu atžvilgiu. Supranta-ma, internacionalizmas laiko-mas svarbesniu. Dėl to semina-re plačiau kalbėta apie tradici-jas, mažiau apie šių dienų dai-lę, gi dailės specialistams nuro-dyta, kaip pagal dabartinius rei-kalavimus turėtų atrodyti kū-ryba.

Paaiškėjo, kad menkai ruo-šiami meno specialistai (dailės kritikai ir kt.). Pareikštas ne-pasitenkinimas, kad "nauja ma-tuojama gyvenamais mastais", kad daroma nemaža klaidų praeities palikimo įvertinimuose, o tai,

nykti iš tetulių aplinkos, savait-galiais lėkdavo pas lietuvius. Čia ir pamatė, kad lietuvių parengi-muose šokami rusų ir ukrainie-čių šokiai. Tada ir prasidėjo di-dysis V. F. Bieliajus darbas lietuvių bei ir tikro lietuviško tautinio šokio sugrąžinimui į scenas. Tas darbas tebesitęsia ir iki šių dienų. Tik nuo 1939 m. jis jau nukreiptas į ameri-kiečius. Duok, Dieve, jam svei-katos, o išterme ir ryžtu V. F. Bieliajus ir šiandien tebedega.

VI. Ramojus

aišku, negali patikti partiniams pareigūnams.

Seminare kalbėjusieji sovieti-nio meno specialistai, ypač Maskvos svečiai, skatino: tobu-linti marksistinę metodologiją, plačiau ruošti sovietinį meną, vertinančią medžiagą, ryškiau apibūdinti meną formavusius socialinius elementus. Iš Dailės akademijos Maskvoje atvykusi K. Kravčenko pabrėžė, kad Pa-

baltijo dailės istorikai privalą ruošti šiuos klausimus nagrinė-jančius straipsnius bendram rinkiniui "Spalio pagimdytas menas".

Dailės istorikų ir kritikų se-minare iš apie 20 lietuvių atsto-vų, be kitų, dalyvavo prof. P. Galaunė, istorijos mokslų kand. K. Cerbulėnas, dailės istorikas V. Drėma, meno mokslų kand. S. Budrys, dail. R. Krukaitė, inž. arch. J. Minkevičius, G. Vaitie-kūnas, D. Kadžiulytė ir kiti.

Visiems jiems dabar aišku, ko-kia turinti būti meno tyrinėto-jų, dailininkų aplamai ar archi-tektų veiklos kryptis. Maskvos nurodymai nebenaui, bet jie dar išryškinti. (E.)

— Astronomai rado super-žvaigždę, kuri yra 12 bil. švie-sos metų atstumo nuo žemės.

— Amerikoje yra 265,950 daktarų. Iš jų 63% psichatrai.

MARQUETTE PARKE - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

Taupykite savo pinigus pas mus. O jeigu jau esate pasirušę įsigyti savo namus ir norite gauti paskolą, tai imkite ją Marquette Parke — Amerikos Lietuvių sostinėje, Chicago Savings and Loan bendrovėje, kur visada gausite teisingą patarimą, pelningą dividendą ir apdraustą savo santaupų saugumą.

Chicago Savings bendrovė jau 40 metų teikia įvairius fi-nansinius patarnavimus šio didmiesčio ir jo apylinkių lietuviams. Tūkstančiai pasinaudoja šio patarnavimo. Kviečiame jais pa-sinaudoti ir Jus.

Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet stengia-mės visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolimo nariams ir visada siekiame finansinės stiprybės. Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą patį atsargų, protinę pinigų administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša Jums gerus dividendus.

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organizations meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Mokame anksčiau

4 1/4%

dividendą investavimo sąskaitoms

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:30 P.M.

Chicago Savings

and LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Ave. Chicago, Illinois 60636 GR 6-7575

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident call)
G R 6 - 7777 24 hour towing service
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs patalysimai.

BODY & FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS CESAS

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.

3240 S. HALSTED ST. Telef.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVIMAS IR TAISYMAS ORO VESINTUVŲ — AIR CONDITIONING

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western Pros. 8 587

Vadėja J. LIEPONIS

Pirmad., ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdaro nuo 12 val. iki 5 val. p. p.

MODERNUS BŪDAS SIŪSTI DOVANAS giminėms USSR

Jokio supirkimo, Jokio pakavimo, Jokio siuntimo, Jokio maito.

Šimtai Sovietų gamintų geriausios kokybės daiktų, pa-ruoštų pristatymui:

AUTOMOBILIAI, MOTOCIKLAI, DVIRAČIAI, RADIO IR TELE-VIZIJOS APARATAI, AUDINIAI, KVEPALAI, MAISTO PRODUK-TAI, ir daug kitų dalykų.

Daugelis naujų dalykų dabar gaunami ir kainos daugiausia sumažintos.

Gali būti užsakytos atostogos jūsų giminėms sveikatos kurortuose.

Užsakymai aukščiau minėtiems daiktams bus priimami ir išpildyti vienintelės firmos, autorizuotos Vnešposyltorg:

PODARO GIFTS, Inc.

220 Park Avenue South
New York, N.Y. 10003
Tel. 288-9547

Toji pat vadovybė, kaip
Globe Parcel Service, Inc.

(Domėkitės, kada bus atidaryta dovanoms daiktų parodos patalpos. Diena bus pranešta.)

Amerikiečiai šoka mūsų lenčiųgėlį Duquesne universitete, Pittsburghe

MOKYKLŲ IR MOKYKLOMS SKIRTIEJI LAIKRAŠTĖLIAI

Šiuo metu, bent jau Chiagoje, šitokių spausdintųjų ar rotatorių spausdintųjų leidinių užderio gana apšiai. Tai džiūgus reiškinys. Mūsų mokyklose tokių leidinių, dažniausiai pačių mokinių rūpesčiu leidžiamų, visais laikais netrūkdavo. Ne vienas dabar jau žinomas rašto žmogus tokiuose laikraščiuose yra žengęs pirmuosius literatūrinės ar publicistinės savo kūrybos žingsnius. Ypač dabar, svetimame krašte ir svetimoje aplinkoje, tokių laikraštėlių mūsų mokyklose pasirodymas yra visais atžvilgiais užgirtinas. Va, čia po ranka turime vien tik iš Chicagos lituanistinių mokyklų jau visai gražių jų krūvelę: **TĖVYNĖS ATGARSIAI**, Chicagos Aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokinių laikraštis, 1965 m., kovo - balandžio mėn. nr. 2; **ZIBURĖLIAI**, Cicero Aukštesniosios lituanistinės mokyklos laikraštis, 1965 m., vasario mėn., nr. 6; **PIRMIEJI ŽINGSNIAI**, K. Donelaičio lituanistinės mokyklos mokinių laikraštis, 1965 m., vasario mėn., nr. 3 (12); **JAUNOS JĖGOS**, Brighton Parko lituanistinės klasės mokinių laikraštis, 1965 m., vasario mėn., nr. 1. Prie jų galėtume dar taigai priskirti, giminingą išvaizda ir skelbiama medžiaga, L. B. Chicagos apygardos valdybos leidinį mokykloms **ZIBURĖLIAI**, 1965 m., vasario mėn. 16 d., nr. 2.

Vieni iš šių leidinių yra labiau vykę, kiti mažiau, vieni esetiškiau sutvarkyti bei iliustruoti, kiti menkliau, bet visi jie, kur tik yra prikištos pačių mokinių rankos, turi neabejotiną savo prasmę ir reikšmę. Sakysim, tokie, net spausdintuvėse spausdinti, "Tėvynės Atgarsiai" yra jau tikras jaunimo žurnalas, akį patraukia gražiai sutvarkyti pačių mokinių raštai bei jų pačių darytomis puikio- mis nuotraukomis.

Tačiau jau pačios lietuviškosios bendruomenės rūpesčiu leidžiamos mokykloms leidinio **ZIBURĖLIAI** besąlyginiai geru žodžiu pasitiki negalime. Ypač kai šio leidinio redakcijos kolektyve nėra dar neprityrusių moksleivių, o regime daugiau ar mažiau žinomų vyresniųjų pavardes: Juozas Bertulis, Stasys Dziugas, Juozas Kreivėnas, Aldona Martienė, Jonas Minelga ir Jurgis Radvilas. Leidinys labai atkistiškas, ypač akį rėžiančiomis paklaidomis ir kitokiais neapsižiūrėjimais. Nupieštame Europos žemėlapyje Juodoji jūra pažymėta kaip Kaspijos jūra. Vėl kitame Europos prieškrastinių laikų žemėlapyje aiškių - baltų gyvenami plotai pažymėti beveik mažesni, negu dabar yra. Argi redakcija nieko nebūtų girdėjusi apie K. Būgos teoriją, dr. M. Gimbutienės šio klausimo sprendimus, net ir slavų moksleivių neginčijamas išvadas, kad antrame ir pirmajame tūkstantmetyje prieš Kristų mūsų protėviai gyveno ir didžiulius darbinės Rusijos bei Gudijos plotus? Pagaliau reikėjo tik redaktoriams atsiversti Lietuvos Enciklopedijos II tomo 147 psl. ir nebūtų reikėję paaišyti niekų. Kitas akį rėžiantis dalykas tai okupantų rusų mums atneštinių terminų bandymas "įpilietinti" ir laisvojo pasaulio lietuvių spaudoje. Šiuose "Ziburėliuose" randame vietoj mums įprastų "gudų" gryną rusiškąjį vertimą "balta-

rusius", o vietoj įprastos "jaunimo veiklos" skaitome "jaunimo saviveiklą". Kol okupantas mums brūkne neįtruko tos savo "saviveiklos", mes nežinojome tik moksleivių, jaunimo, pavašarininkų, jaunatitvųjų ar jaunųjų ūkininkų veiklą. Kodėl dabar "Ziburėlių" redakcija negali išsiversti be sovietinės "saviveiklos"? k. b.

• Naujos disertacijos. Vilniaus universitete, Istorijos ir filologijos fakulteto taryboje kovo mėn. pabaigoje apgynė disertacijos filologijos mokslų kandidato laipsnui įgyti: Aldona Paulauskienė (jos disertacijos tema: "Dabartinės lietuvių literatūrinės kalbos veiksmažodžių veiksmai") ir Vitas Labutis (jo tema: "Dabartinės lietuvių kalbos dalelytės").

Dailininko A. Tamošaičio meno paroda Kanados sostinėje

Dail. Antano Tamošaičio paroda Ottawos universitete vyko nuo kovo 8 iki 20 d. Paroda buvo "Faculty of Arts" meno festivalio programos dalis. Festivalio metu dar buvo šokių, dainų, modernios muzikos koncertų, pastatytas dramos spektaklis, rodomi filmai, pravedamos meno diskusijos ir pan. Ottawos universitete dėstoma prancūzų ir anglų kalbomis, todėl ir parengimų dalis buvo pravesta prancūzų kalba, dalis anglų, o kai kurie ir abiejomis.

Festivalio kovo 8 atidarymo gėlobėjus, valstybės sekretorius Maurice Lamontagne, kurio žinioje yra ir kultūros reikalai. Dail. Tamošaičio dailės paroda buvo atidaryta taigai tuo- jau po bendro festivalio atidarymo. Parodą suruošė ir globo- jo universiteto meno klubas "Le Cercle Moréas - Cézanne", kuris, parodą atidarius, surengė priėmimą, dalyvaujant 200 svečių.

Mūsų dailininko parodoje bu-

Antanas Tamošaitis. Žalčio šokis (akvarelė) Iš parodos Ottawos universitete, Kanadoje

rybos temomis parodos atidarymo metu.

Ottawos dienraštis "The Ottawa Journal", paminėdamas parodos atidarymą, rašė šitaip: "Šio festivalio programoje atstovaujami visi meno pavidalai, ir vienas iš pažymėtinų atidarymo įvykių yra žinomo lietuvių dailininko Antano Tamošaičio,

vo ištatyta 14 aliejaus, 11 akvarelės ir 10 grafikos darbų. Dauguma paveikslų buvo at- rinkta pačios "Le Cercle Moréas - Cézanne" vadovybės. Meno klubo prezidentas Pierre Desjardins pabrėžė, kad tai šių me- tų įdomiausia paroda universite- te. Beveik visos ankstyvesnės parodos reprezentavo išimtinai abstraktinį meną. Tamošaičio paroda, anot P. Desjardins, įdo- mi meninio auklėjimo atžvilgiu nes ištatyti kūrinių maždaug iliustruja kaip pereinama iš modernaus reprezentacinio me- no (Piovėjas, Rūpintojėlis) į pusiau abstraktinį meną (Vie- numa, Mano Pasaulis) ir beveik į visiškai abstraktinį (Kryptis, Tolumos), nors ir šie pastarie- ji kūriniai dar nėra visiškai abs- traktai. Paveikslas iš karto su- kelia įspūdį, nors jame ir nėra aiškių realistinių objektų.

Eilė žmonių asmeniškai disku- tavo su dail. Tamošaičiu jo kū-

dabar gyvenančio Kingston, Onta- rio, dailės paroda. Originalus ir individualus Tamošaičio stil- lius matomas 33 aliejaus, akva- relės ir grafikos kūriniuose, ir sakoma, kad tai yra labai seno liaudies meno transfigūracija į šių laikų meno formą".

Prancūzų kalba spausdinamas dienraštis "Le Droit" įdėjo dail. Tamošaičio nuotrauką (dailininką prie savo kūrinių) biografinių žinių santrauką, taigai pabrėždamas, kad daili- ninkas labai savotiškiu stiliumi išreiškia lietuvių liaudies meno motyvus.

Prof. dr. Bernard Julien, O. M. L., prancūzų kalbos ir litera- tūros katedros vedėjas, atrinko universiteto rinkiniui dail. Ta- mošaičiui akvarelę "Tolumos" ir grafiką "Kova".

Juozas Danys, Ottawa

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

SUSTOKIT, APŽIURĖKIT — MŪSŲ METINĮ IŠPARDAVIMĄ STEIN TEXTILE CO.

Didelis užuolaidų skyrius, kuriame galite savo langams pasi- rinkti urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms de- koratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritinių: damasko, brokados, "boucle's", "fiberglass". Jei jus nemokat siūti, mes jums jas pagaminsim.

PIRKŠT NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilno- nių, šilko, nylo, taffetą, aksomą, angliškų medžiagų paltais ir kostiumams stumtimui artimesiems Lietuva ir toliau. Si- birą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atidarymas kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta. Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę. Jefferson St., Chernin's alėje.

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

P pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokamvisas pašto persiuntimo išlaidas.

TIKIMĖS, kad turėsite progos Jus pamatyti ir patarnauti jums ir Jūsų namiškiams

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.

Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų

Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanaukas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRĖTA MŪSŲ ĮSTAIGOS

Tėvai ir motinos, ŠV. ANTANO GIMNAZIJA (Kennebunkport, Maine) laukia jūsų sūnų. ŠV. ANTANO GIMNAZIJA

ERDVI IR MODERNIAI ĮRENGTA, SU VIESŲŲ AME- RIKOS MOKYKLŲ TEISEM, SU PRIVALOMŲ LIFTŲ VIŲ KALBOS DĖSTYMU, SU BENDRABŪČIU IR VI- SAIS GERO AUKLĖJIMO PATOGUMAIS.

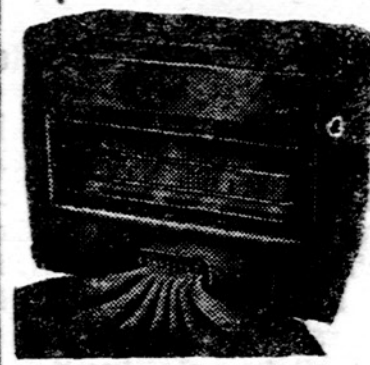
Priimami mokiniai į pirmą klasę ir į kitas kla- ses.

Atlyginimas už pilną išlaikymą bendrabuty — tik 600 dol. metams. Atsižvelgiama į visai varganas šeimas.

Jau laikas registruoti mokinius ateinantiems mokslo metams.

Rašykite Rektoriui:

ST. ANTHONY'S HIGH SCHOOL
KENNEBUNKPORT, MAINE

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elek- trinių krosnių, radijo ir tele- vizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atidarymas pirmadienį ir ketvirtadienį 9-12 val. antradienį, trečiadienį ir šeštadienį nuo 9 iki 6 val. Sekmadienį atidarymas nuo 11 iki 4:30 po pietų

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRADIENIS ir PENKTV. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMDIENI ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. ŠEŠTADIENIS 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiadienį, uždaryta

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St.

POrtsmouth 7-8020

NELAUKITE, nes rytoj gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išti- kus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:

AMERICAN BONDING
AMERICAN INDEMNITY
CASUALTY MUTUAL
FIDELITY & DEPOSIT
FIRE & CASUALTY OF CONN.
GIBRALTAR INSURANCE
THE HANOVER
HIGHWAY INSURANCE
THE HOME
INTERSTATE
LASALLE CASUALTY

MANHATTAN FIRE & MARINE
MERCURY MUTUAL
MONARCH
NATIONAL UNION
NEW YORK FIRE
SECURITY INSURANCE
UNITED STATES FIRE
UNIVERSAL INSURANCE
WESTERN FIRE & CASUALTY
CALIFORNIA LIFE

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams Street

Room 800

Telefonas CENTral 6-5206

Remkite tuos, kurie skelbiasi dienr. Drauge.

ST. ZABRODSKAS MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

Atlieka remonto, perstatymo ir na- mų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išrūpina reikalingus leidimus, iš miesto val- dybos namų statymui, pertvarkymui ar remontavimui.

Visose darbuose yra garantuotas ir apdraustas.

2040 West 52nd Street,
Tel. PR. 8-7887
CHICAGO, ILL. 60609

Pristatome Visokių Rūšių STATYBŲ IR NAMŲ PATAISYMIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY
LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.

3039 S. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai

Raštinis atidarymas kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadi- niu iki 3 val. p. p.

Kultūrinė Kronika

• Lietuvių dailininkų parodos Chicagoje. "Draugo" redakcijos fojė praėjusį seštadienį atidaryta ir tęsėsi iki sekmadienio. Vidos Misiūnaitės tapybos, kolažo ir grafikos paroda. Išstatyta 20 įvairios technikos darbų. Parodos lankymo valandos savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 4 val. 30 min. vakaro, šeštadieniais nuo 9 val. iki 12 val. Sekmadieniais paroda uždaryta. Paroda tęsis iki gegužės mėn. 15 d.

Šiandien (balandžio 3) 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje atidaro Alfonso Dargio tapybos ir Antano Mončio skulptūros paroda. Parodą rengia jūrų skautų Korp. Gintaras. Lankymo valandos savaitės dienomis 7-9 val. vak., savaitgaliais 12

—9 val. vak. Paroda vyks iki balandžio mėn. 11 d.

• Chicago's Meno institute jau kuris laikas atidaryta žymaus vokiečio ekspresionisto Max Beckmanno darbų paroda. Uždaroma balandžio mėn. 11 d. Tad jos nemačiusiems ši savaitė yra paskutinė proga parodą aplankyti. Jon sutelkta patys ryškiaji šio menininko darbai, suvežti Chicago iš viso pasaulio muziejų ir privačių kolekcijų. Nacinėj Vokietijoje Beckmanno menas buvo pasmerktas, todėl dailininkas 1937 metais emigravo į Olandiją, o pokario metais persikėlė į JAV, kur ir mirė 1950 m. Jo tapybos ir grafikos darbai gerai reprezentuoja vokiško ekspresionizmo dvasią, tokią raiškia kampūtose

Vidos Misiūnaitės parodos atidaryme "Draugo" redakcijos fojė kovo mėn. 27 d. dalyvavo lietuviai dailininkai. Pirmoje eilėje sėdi (iš kairės į deš.) Bronė Jameikienė ir Vida Misiūnaitė. Antroje eilėje stovi (iš kairės į deš.) Giedrė Zumbakienė, Birutė Bulotaitė, Petras Aleksa, Algirdas Kurauskas ir O. Baužienė.

ir kietose konstrukcijose, vaizduojančiose dvidešimtojo amžiaus žmogaus pasimetimą.

• Teologijos žurnalo "Stimmen der Zeit" šimto metų sukaktis. Visame katalikų pasaulyje pagarsėjęs Vokietijos Tėvų jėzuitų teologijos žurnalas "Stimmen der Zeit" š. m. kovo 7 dieną šventė savo pasirodymo 100 metų sukaktį. Jis buvo įkurtas 1865 metais Maria Laach vietovėje, kur veikė Jėzuitų studijų namai ir todėl pradžioje žurnalas vadinosi "Stimmen aus Maria Laach". Jėzuitams nepalankūs įstatymai privertė žurnalo redakciją kelių kartų keisti leidimo vietą, kol 1914 metais galutinai persikėlė į Muencheną ir pasivadino "Stimmen der Zeit" vardu. Antrojo pasaulinio karo metu leidinys nacių buvo įvairiai persekiojamas ir laikinai sustabdytas. Vienas redakcijos narys, Tėvas Alfredas Delp, buvo 1945 metais sušaudytas. Nuo 1946 metų žurnalas vėl pasirodo punktuotai kas mėnuo, leidžiamas garsiosios Herderio leidyklos. Savo turiniu jis apima dabar ne tik teologijos sritį, bet ir filosofijos, teisės, istorijos, literatūros, meno, gamtos bei socialinių mokslų sritis. Tai labai rimtas, mokslinis žurnalas, darantis didelį įtakos visam Vokietijos katalikų kultūriniam ir religiniam gyvenimui, subūrus daug garsių ir rimtų bendradarbių. Jų tarpe sutinkame ir mūsų lietuvių filosofą prof. dr. Antaną Maceiną.

• Švedų kalbininko tituanistinis darbas. Žinomas švedų baltistas prof. O. K. Falkas paskelbė Lundo universiteto leidinyje Sprakliga Bidrag (1964. Vt., Nr. 19, p. 1-16) tyrinėjimą apie lietuviškų asmenvardžių

slavizacijos dėsningumus. Tyrinėjimas pagrįstas 16-18 amž. duomenimis, o taipgi autorius surinkta pokario laikotarpio medžiaga Suvalkų krašte. Šis darbas duoda daug nauja, aiškinant lietuvių - lenkų tautų istorinius santykius. Prie darbo

pridėtas Lietuvos ir jai gretimų Lenkijos ir Gudijos sričių žemėlapis su atitinkamai pažymėtais — tyrinėjamo klausimo — vietovardžiais.

• Lietuvoje rašytojai Aldonai Liobytai vasario mėn. pradžioje sukako 50 m. amž. Rašytojos biografinė glaudžia susieta su Vilniumi, jo istorija ir kultūra, su teatro scena ir literatūra. Teatrui A. Liobytė yra inscenizavusi P. Cvirkos "Žemę maitintoją", A. Vienuolio "Paskenduolę", neseniai pastatyta jos "Meškos trobelė". Susidomėjusi lietuvių tautosaka, A. Liobytė paruošė pasakų rinkinius — "Gulbė karaliaus pati" ir "Nė velnio nebijau", mažiesiems skaitytojams parašė knygeles "Saulės vaduotojas", "Ežerinis", "Mėnuo saulųžę vedė". A. Liobytė yra ir svetimos literatūros vertėja ir lietuvių kalbą ir kelių tos literatūros pavyzdžių redaktorė.

• Pianistų konkursas Čiurlionui pagerbti. Ryšium su M. K. Čiurlionio 90-mis gimimo metinėmis, Lietuvoje numatoma surengti pirmąjį M. K. Čiurlionio vardo pianistų konkursą. Jis vyksiąs šių metų pabaigoje.

Konkurso vertinimo komisijai Beethoveno, Mozarto, Haydno, Chopino, Liszt, Skriabinio, Rachmaninovo ir, žinoma, sovietinių rebus M. K. Čiurlionio, Bacho, kompozitorių kūryba.

4½% 5%

current dividend on investment bonus
1½% DIVIDEND MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokama 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po ½% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS

Valandos: Pirmadi., Antradi., Penkt. ir Šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiadi. uždaryta; Ketvirtadi. 9 v. r. — 8 v. v.

Petkus

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Telef. Grevehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, Townhall 3-2103-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
M. R. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 West 63rd STREET
Telef. PE 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE, CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Max Beckmann (vokietis, 1884-1950) Aktoriai (aliejus) iš dailininko parodos Chicago's Meno institute

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelį metų patirtį siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuos skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-6908
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, MASS. — 327 W. Broadway Tel. 268-0068
- BUFFALO 6, N. Y. — 322 Fillmore Avenue RI 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2232 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7990 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 626-38 Bridge St. N. W. GL 8-2256
- HAMTRAC, Mich. — 11333 Jos. Campau GL 7-1575
- HARTFORD, 14, Conn. — 200 Franklin Ave. Tel. 233-8030 ir 246-0215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0140
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATTEKSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Garson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2966
- YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave. GR 6-2781

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS ĮRENGTI TVORAS JŪSŲ NAMŲ PUOSNUMUI IR ŠEIMOS SAUGUMUI.

Įrengiame tvoras, duris, langus, stogelius, tureklius ir kitus įvairaus metalo, plastikos ir stiklo gaminius jūsų namų pagerinimui ir papuošimui.

KOSTAS BUTKUS

Telefonai: LUDlow 5-6291, bet kuriuo laiku, PROspect 8-2781 rytais ir vakarais.

STANDARD FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef. — VIRginia 7-1141

TURTAS — \$90,000,000.00 REZERVAI — \$8,800,000.00

Vienintelė lietuviška bendrovė Chicagoj mokanti dividendus kas 3 mėnesius. Dabartinis dividendas 4¼% visoms taupmenoms.

PASKOLOS NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI PRIEINAMOMIS SĄLYGOMS

VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro

Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.

Trečiadieniais nedirbama.

JUSTIN MACKIEWICH,
Valdybos pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.
Prezidentas

Spygliai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIUNAS

Svarbiausioji šventė

Visokių svarbių švenčių pasaulyje daugybė. Viena už kitą jos svarbesnės, bet vis tiek svarbiausia, sakykime, visų švenčių šventė, yra balandžio gyvė Stalino pasipardyma. Balandžio pirmoji yra, taip sakant, tiesios šventė, nes šiaip jau savo gyvenimėlis mes gražiai prameluojam. Pavyzdžiui, tik balandžio pirmosios proga gali išdrįsti solistei pasakyti, kad ne taip jau gerai ji dainuoja, gi kitomis dienomis dvilinkai susirietęs garbini jos nepaprastą skridimą, tiesiog, kaip kokios raketos ir nepasiekiamas žvaigždynų aukštumas. Kitomis dienomis bijai pasakyti, kad to ar kito piliečio elerastis nelabai kaip suręstas, o kad jau am moterėlė truputį metelių prieliko ir nelabai pajęti į gražios kandidatūtos, tai jau geriau nei neužsimink. Kas kita balandžio 1 d., juk ta diena yra melagių diena, tai galima ir tiesą pasakyti.

Kadaise Lietuvoje balandžio 1 d., per radiją skelbavo žinią, kad Nemunas išėjo, arba, kad koks nors Fordas namus Kaune nusipirko, gi šmet tokiu pat teisingumo žinia buvo nediktas į geresnę šalį emigravio pirmąją. Matyt, tos dienos dvasinė įtaka, darnos gydytojas, žinomas cepelinų žinovas, paskelbė per Barkų radiją, kad, taip sakant, mūsų kunigėlis Benediktas į geresnę šalį emigravo, atseit — mirė. Balandžio pirmos dienos įtakos neišlaikė ir tie, kurie ginčijasi dėl Vasario 16 d. gimnazijos. Ir tie, kurie ją peikia, ir tie, kurie gina, nebeįsina iš pirmos balandžio orbitos. Bent jau žmogui nieko nenusiuvokiančiam balandžiškai viskas skamba.

Tačiau šiaip jau balandžio pirmoji yra vertinga šventė. Tu gali žmogų šauniai apgaudinėti ir niekas nepyks, o šiaip jau tai metų metus meluoti. Vis tik girti, ne tik papeikt, bet ir susilaukyti bijodamas. Tai yra šauni diplomacija, kultūringas požiūris, geras auklėjimas, tik jau, gink Dieve, ne melas. O jei jau balandžio pirmą dieną pasakys

Protas ir poezija

New York Times Books Review kovo 7 d. rašo:

Poems are made by fools like me,

But not while studying for the Ph. D.

Lietuviškai, mūsų nuomone, išėitų taip:

Eilerastis sukūrė tokie kvaili kaip ašei,

Bet ne tada, kai daktaratus rašė.

Tačiau atrodo, kad visame pasaulyje yra panašiai, nes šiemetinis mūsų laureatas Al. Baranuskas kovo 13 pasiskė:

"Pradžios mokykloje rašiau eilerastis, bet paskui, atėjus į protą, mečiau".

ką nors atvirksčiai, ne taip, kaip visus metus kalbėjai, tai visi šypsis, kad gerą balandį jį juoką iškrėtė.

Pirmą balandžio gali nebijoti ir modernius paveikslus kabinėti, nes jei pakabinsi aukštyn kojom, galėsi suversti balandžio 1 dienai visą savo nesupratimą. Žinoma, pirmą balandžio ir mes šios žodžius rašome, todėl prašome netikėti mūsų rašymams, nes jei ir panašu į teisybę, tai šios didžiosios šventės proga galima ir meluoti. Tai, gi, mes balandžio 1 d. išreiškiame viltį, kad Vasario 16 gimnazijos niekintojai ir rėmėjai susitaikė ir baigia statyti gimnaziją, kad visi, kurie nebuvę į kioje valdžioje, leisis į ją išrenkami, o kiti, kurie jį išbuvo dešimtmečius, leisis nugriaujami, visi degtinės nugėrėjai gers girą, o girininkai taps šnapsininkais, senberniai ir senmergės vesis ir nustos veržtis į svetimų vaikų auklybas, rūkoriai dar vieną kartą pasižadės nerūkyti, o tūkstantis Chicago lietuvų karčiamų taps skaityk-

lomis, visuose minėjimuos prakalbos ir sveikinimai iš puskarpio moderniosios ir tuzina, ir iš viso daug nuostabių dalykų galima tikėtis balandžio 1 d. proga.

Tikrai didžiausioji ir garbingiausioji šventė yra balandžio 1-ji, ir mes tikimės, kad šios šventės proga išreikšti linkėjimai ir sveikinimai susilauks to talinio visų pritarimo, nors ir ne visai vieningo, kaip ten, kur už vienintelį burliokėlį visi vieningai balsus atiduoda ir kur taip gera, kad net erdven išmesti vienas kitą ant virvės prišė laiko, kad nesugaltvoti į kapitalistinę vergiją nušokti.

Taigi, visiems geriausi linkėjimai, kad ir truputį pavėluoti, tiesos sakymo dieną švenčiant.

S. G.

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— "Chicago American" kovo 8 d. rašo tokia Diana, kad ji lankiusi visus namus su peticija, bet kai priedavo prie durų paprašyti parašo, tai vyrai bėgdavo klausiti žmonos. Mergina savo raštą šitaip reikšmingai užbaigia: "Aš esu sena pana, bet jei vyrai tokie aviniai, tai vis tiek ne už vieno netekėčiau".

— "Chicago Sun Times" dienraštje pereinuose Spygliuose minėtą Anną mergina klausia, ką daryti, kad jos sužadėtinis su ūsiukais, kai bučiuoja, tai ūsiukai kutendami prajukdo. Anna reikalauja smulkaus ūsų aprašymo.

Jeigu ūsai nulemia gyvenimą, tai ką bekalbėti apie "Antrojo kaimo" barzdąs.

— "Aidai" nr. 2 apie kartų generacijąs, šnekučiuodamiesi su "Lietuvių Dienų" bendradarbiu rašo taip:

"Taigi, summa summarum, 1915 m. žmogus priskirtas vyresniajai kartai, 1912 m. — vi-

Kur Ivanas tupi

Kur bėga šesupė,
Kur Nemunas teka,
Ten Ivanas tupi —
Maskoliškai šneka.

Ten mūsų tėvynė, —
Bedalė jiniai!!
Ją mendo, kaip mynė,
Jų gal neužklotų.

Ten mūsų sodybas
Nikita apvogęs,
Nuvirto, kaip grybas,
Į ubago roges.

Vaidinęs didvyrį
Piktos giminės,
Kosyginos spyri
Ilgai jis minės.

Ten broli artoji
Kolchoze uždarė,
Papūgom kartoją:
— Dainuok proletare!

Po šimto dekadų,
Prie duonos riešės,
Tau mirti nuo bado
Tikrai nereikės!

Ten moja lietuvis
Iš Sibiro plotų,
Nė Bimbos liežuvis
Jų gal neužklotų.

Kai urzgia maskolius
Akordais švelniais,
O sesei ir broliui —
Perkūnais, vėlniais.

Dešimtmečiai žengia,
Jie Vilnių ir Kauną
Sėmėgom apręgia
Ir klumpėm apnauna.

Kol Lenino saulė
Paraudus žvilgės,
Žmogutį, makaulė
Nuo karščio spirgės!

IR VIENAIP IR KITAIP

Kuris Raila teisingesnis?

1. Iš tikrųjų, aš norėčiau pilnai sutikti su tomis mintimis, kurias čia labai kukliai išdėstė kun. Gaida. Taip pat sutikčiau, kad Stasio Ylos kai kurie nauji "negirdėti atskleidimai" knygoje "Dievas sutemo" tikriausiai galės būti "kai kam sunkiai priimtini". Bet tai daug nemazina veikalo vertės ir jo idėmumo. Yra gi pasaulyje dalykų, tezių ir tiesų, dėl kurių visuomet buvo dvi ar kelios skirtingos nuomonės. Ir jos visuomet bus skirtingos, kol žmonių nepasiekia tobulo idėjinio uniformiškumo, ideologinio ir psichologinio vienodumo. (Dirva, 1965. 3. 10.)

2. Tačiau, kaip matėme, knyga taip silpna, parašyta taip nemokliškai ir neintelektuališkai (vietomis beveik ir neintelektuališkai), kad rimtas cenzorius gal būtų geriau padaręs, neduodamas leidimo jai spausdinti ir platinti. Vargu ji gali atnešti apčiuopiamos naudos ar kieno pažiūras pakeisti, bet užtat puikiai parodo, kaip nesugebanti, nevykusiai ir net falšyvai ginamos labai svarbios ir dideles idėjos. (Dirva, 1965. 3. 26.)

Kuris Baltušis teisingesnis?

1. Ir štai — Čikaga! Gatvės, plačios, pilnos medžių, žalumų. Nuo Mėdigan ežero pučia gaivus vėjas. Tyliai rieda mašinos. Pasnibždom kalba žmonės. Prigesintai dega reklamų ugnys. Yra ko nustebti. Juo labiau, kai žinai, kad čia ne šiaip sau miesteliukštis, o antras pagal didumą ir svarbą Jungtinių Valstijų miestas... Čia labai švaru, ypač Čikagos centre, švaru taip, jog kita syki imi dairytis kokios nors šiuikšlės. Akys pasilgsta, juoba jos pavargsta nuo visur krintančio ir akis išblizgino, kiekvienos dulkelės išsiurbimo, pabrėžtinai demonstruojamos švaros... O dėvi visi (milijonieriai) taip, jog niekad nepasakysi, kuris žmogus Čikagoje milijonierius, kuris — ne milijonierius. Pilkas, kiek tamšėlisnis arba ir visai tamsus kostiumas. Paprasčiausias balto perkelio marškiniai, ramių spalvų kaklaraistis. Ir viskas. (Literatūra ir Menas 1965. 3. 20.)

2. Tarybinį turistą Amerika pirmiausia atstumia pačia savo valstybės santvarka — antihumanistine, antižmogiška, kapitalistine santvarka. Staigiai per-

Priešakinė technika Sov. Sąjungoje

DVASIOS DUBENĖLIS

"Man visuomet stinga žodžiams sparnuotumui ir nepavyko užginti su lyrinės patetikos dovanomis. Kaip smarkiai kartais, skusdamasis ir skusdamasis, mušu muilą savo dvasios dubenėlyje, jis vistik taip neputoja, kaip man norėtųsi".

Br. Raila

Norint būti beturčiu dvasioje, neužtenka būti beturčiu žodžiuose. Norint griauti sienas, neužtenka popierio lape išsikurpus skylutę, galvoti, kad išgriovė trijų plytų sieną.

Vytautas Šoliūnas

Nevertina mokslo

P. Lelis "Tėviškės Žiburio" skundžiasi: "Fondas gauna raštų ir spaudoje įvairių patarimų, kaip greičiau Fondą išugdyti, bet kai patarėjai paprašomi parodyti pavyzdį — įstoti į Fondą nariais, tai paprastai nebesulaukiama atsakymų".

Mes manome, kad patarimas irgi pinigais, tai reikia steigti prie fondo Gerų patarimų skyrių.

Apie skraidymus ir graibymus

(Politiškos šneketės Maikio saliuone)

Niekur taip politiškai patikimai neapsisėdiesi, kaip saliuone. Čia, galima sakyti, kiekvienas yra gerame kurse bet kokiuose politikuose klausimuose. Aną vakarą švietėmės apie skraidymus. O paskutinės dienos visokiais pasiskraidymais kupinos buvo. Žinoma, ne taip, kaip ma- no dėdelis kad buvo užsimanęs paskraidyti nuo pirties stogo, po beržynę, gerai lapuotą šluotą ant rankų prisirišęs. Tada jis nukritęs gerokai subėdavojo šoną į akmenį, todėl nuo skraidymų iki amžiaus galo atsiaukė.

Dabar jau nebėra mados skraidyti šluotomis nuo pirties stogo, bet vieni tik perkūnai bežino, kokias pašaliniais beskraidė. Televizorius štai ėmė rodinėti, kaip du ruseliai skrenda aplink svetį. Tik staiga vienas ruselis išslydo iš erdvių laivo "Voschod II" ir ėmė visai paplūsti ant virvės.

Va, kokių dvyus rodo maskolius, kaip kokiame cirke, — sušneko vienas pilietis, iš karto išmaukęs visą stiklą bylo.

Manote, kad čia erdvėje ir rodo? Miltai. Filmuoja kur už kolchozo daržinės kampo ir viskas, — numojo ranka kitas alininkas. — Bile tik apgauti kapitalistus.

Bolševikiška virvė niekad neatlaikys vyro, kai skrenda 17-500 mylių per valandą. Juokai vieni! Juk koks ciongas ten yra, — samprotavo kitas vymininkas. — Gi pati Vilniaus "Tiesa" giriasi, jog daugumos jmonių dirbyklų stachanoviečiai ir darbo didvyriai gamina stačiai 90% niekaly. Juokų darbas, kur čia atlaikys. Už daržinės kampo gal ir atlaiko.

O gal virvė yra amerikoniška? Ką gali žinoti.

Juokų darbas. Iš kur gaus amerikonišką?

Gi, draugas Chruščiovas buvo pakankamai prisipirkęs kapitalistams iškarstyti.

Aš manau, kad tas dabar labai norėtų nutukti nuo virvės ir kaip nors nuplanuoti ir užsienius, — politikavo vėl kitas šnapsininkas. — Oi, norėtų, jeigu tikrai yra ne už daržinės galo.

Galėtų sau, šmykt, peiliu ku nuplauti virvę ir pasprukt į laisvę.

Nusileistų sau stačiai čionai, prie Maikio, tai dar tyro gerai užfundytumėm...

Nebijok tik. Anas, kur kapsulėje sėdi, taip lengvai jo neišleido pro duris. Išardė visas siūles, išgrabė, ieškodamas, ar neturi paslėptas kur kokio peiliuko. Taip lengvai nepabėgs.

Bet tas, kurs kapsulėje liko, tai galėtų lengvai pabėgti. Tik, čykst, nuplana draugo virvę ir pats, likęs vienas, sau dailiai ir nusileidžia Amerikoje.

Miltai. Tas, kurs ant virvės kabo, išeidamas išsuko ir pasiemė su saviu laivo vairą. Norom, nenorom šis turi tą traukti į vidų, juk be vairo gi niekur nenusileisi. Ir nenuvalrusi, kur norėdamas.

Aišku, abu priklauso MVD, — nusprendė visi vienkart. — Vienas nuo antro niekur nepabėgs. Taip jau ten surėdyta...

Skraidymų politika buvo tęsiama toliau kitą vakarą.

Matote, ir amerikoniškai du skrido viename laive, bet jokios virvės neturėjo.

Nei jie turi reikalo, nei jie galvojo vienas nuo kito pa-

— Kiek tau tėvas duos už išlavimą?

— Geriau klausk, kiek duos jeigu neušiosi.

VELYKIŠKI POSMAI

Velykos. Valgom bulkas. Atgijo balos, lankos; Atskrido kovų pulkas, Pradėjo traukti slankos.

Ir po durpny seną Pasėjus kankaną Šimtai varlių, Maž ir didelių, Gyvena...

Juozas Mikuckis

Strikaitis apie vyrą iš stuomens

"Prezidento asmenis apsaugon skirdavo vyrus, kaip sakoma, iš stuomens ir iš liemens. Jie turėjo būti apskurūs, žvalūs, geros orientacijos ir mokėti apsieiti su aukštaisiais pareigūnais bei iš užsienių atvykstančiais svetimų valstybių atstovais. Todėl ir man buvo garbė, kad ir aš, be jokio protekčio, buvau parinktas".

K. Strikaitis, "Naujienos"

— Žiūrėti ir pamatyti gali ir pusiau akli. Tačiau kai kas nors žvalgosi ir paskum rašo apžvalgą, tai iš tokio žvalgymo mes laukiame daugiau nei paprastų davatkiškų pletkų.

"Ateitis" nr. 2

SOVIETINIO ŽEMĖS ŪKIO STEBUKLAI

Lietuvoje labai sunku gauti nusipirkti miltų. (Iš gaunamų laiškų iš pavergtos Lietuvos)

Sovietinių pelių profsąjūzo pirmininkė:

— Drauge, sandėlių vedėjų, jau visi amerikoniški kviečiai yra sudoroti, prašau sumokėti mums už darbadienes.

Būtų įdomiau, kad ne satelitai, bet kino žvaigždės po dangaus žvaigždės maitytųsi.

bėgti. Tai kam jiems ta virvė? — Šiandien gi Maskvoje paradas. Kažin, po kiek ruselius apdovanos valdžia?

— Nu, gaus mažaisiais po kokius 25 metus Sibiro vergų stovykloje, o gal pakars ant tos pačios stiprios virvės.

— Tai už ką?

— Už ką? Nežino dar. Nugų už sabotazą. Nusileido gi už 800 mylių nuo tos vietos, kur buvo įsakytas nusileisti. Išistas keturias valandas visa MVD buvo didžiausioje panikoje, nes galvojo, kad abu kur pabėgo.

— Juk ir abu amerikonus šiandien pats prez. Johnsonas priėmė. Kažin, po kiek jankiai gaus?

— Po ilgą čekį, — kartu nusprendė ir vymininkai ir aluninkai.

Sakau tik, Pondiev, kokių susilaukėme gadynių. Kitą kartą mes, spindinčias šobles aukštai iškėlė, laktėme, kur tik norėjome. O dabar nabagėliai ne iš dangaus su šniūrais nebegali pabėgti.

Alb. Plūmpis

Šviesiausias joties maršalas ir t. t.

Nežinau kur aš tą piniginę pamėčiau?

Danguolė apie grožį

Danguolė Janušaitytė, paklausta, ar gražios rusės moterys, Vyties 5 nr. taip atsako:

"Tokiais, apie kurias mūsų berniukai sako, kad lietuviškai gerai sudėtos. Didelis plonumas yra net nemadėje. Turėtų pamatyti jų "stewardess" — lėktuvų patarnautojas. Tai bent skiriasi nuo mūsų. Tikros storulės tetos, vaikščioja po lėktuvą net be kojinių ir iš puodo svecius vaišina barščiais".

PRARADO KARDINOLYSTĘ

"Ne, jeigu taip ir toliau bus, nebesiūlysi Ylos į kardinolus".

Bronius Raila

Nekenksminga kronika

— Dayton (Ohio), laikraštis paskelbė tokio turinio skelbimą: "Parduodamas vartotas kapų paminklas. Gera progą turinčiam Murphy pavarde".

— "Pravda" paskelbė, kad Kirgizijos respublikos valdininkai į algų sąrašus buvo įrašę poetą Omarą Kajamą, gimusį 1040 m., ir filosofą Avicena, gimusį 980 m. Ir kas gali sakyti, kad komunistinis pasaulis nesirūpina rašto žmonėmis?

— Robert Drew Anglijoje sumušė visus tinginystės rekordus, ji teismas nubaudė, kad jis blogai išlaikė savo penkis vaikus, nes tingėjo nueiti pasiimti nedarbo kompensacijos.